

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΕΠ ΑΝΑΔΕΛΦΜ

Ομάδα Σχεδιασμού Προγράμματος (ΟΣΠ)

Σχέδιο

**Συνοπτικό Κείμενο Προγράμματος
«Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
2021-2027»
(Concept Paper)**

29 Ιανουαρίου 2021

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα
Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού,
Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Προοίμιο

Το παρόν Συνοπτικό Κείμενο του Προγράμματος (ΣΚΠ) για την Απασχόληση και την Εκπαίδευση 2021-2027, συντάχθηκε από την ΕΥΔ ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ – Μέλη της Ομάδας Σχεδιασμού του Προγράμματος (ΟΣΠ), με τη συμβολή των Μελών της κατά την 1^η διαδικτυακή συνάντηση (15/01/2021) και σε συνέχεια των κατευθύνσεων της 2^{ης} Εγκυκλίου της ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ¹ για την προετοιμασία του σχεδιασμού των Προγραμμάτων 2021-2027.

Το ΣΚΠ βασίστηκε στα διαθέσιμα κατά την παρούσα χρονική στιγμή θεσμικά κείμενα και έχει τη δομή κεφαλαίων του κανονιστικού προτύπου Προγράμματος, ούτως ώστε να εξελιχθεί σε αυτό, εν ευθέτω χρόνο. Εκπονήθηκε στη βάση των κειμένων της Ομάδας Χάραξης Στόχου Πολιτικής 4, σχεδίων πολιτικής των εμπλεκόμενων Υπουργείων (μέχρι στιγμής), του υπό διαπραγμάτευση με την ΕΕ σχεδίου Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης², στις Συστάσεις του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, στις μελέτες του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας & Ανάπτυξης, και άλλων διεθνών και εθνικών αξιολογήσεων (θα αναφερθεί βιβλιογραφία). Συνεπώς, το περιεχόμενο του ΣΚΠ έχει γίνει με παραδοχές όπου έπονται εξελίξεις ως την τελική έκβαση και έγκριση των σχετικών Ευρωπαϊκών Κανονισμών, της ολοκλήρωσης της διαπραγμάτευσης ΣΕΣ της χώρας ή νεότερων κατευθύνσεων της Εθνικής Αρχής Συντονισμού.

Το παρόν ΣΚΠ παρουσιάζεται ως βάση συζήτησης για τη διαμόρφωση του Προγράμματος για την Απασχόληση και την Εκπαίδευση 2021-2027, καθώς και ως πρώτο βήμα διαλόγου στη διαδικασία διαβούλευσης στο πλαίσιο της εταιρικής σχέσης με τους κοινωνικούς φορείς και την κοινωνία των πολιτών.

¹ 2^η Εγκύκλιος της ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ, για την προετοιμασία του σχεδιασμού των Προγραμμάτων 2021-2027 (25/11/2020).

² https://www.espa.gr/el/Documents/2127/ESPA_2021-2027_1st%20subm_22122020.pdf (Δεκ. 2020).

Περιεχόμενα

Εισαγωγή.....	4
I. Συνοπτική Περιγραφή του Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2021-2027».....	4
II. Πλαίσιο σχεδιασμού	7
1. Στρατηγική και περιεχόμενο Προγράμματος.....	11
1.1 Υφιστάμενη Κατάσταση – Καταγραφή Αναγκών	11
2. Προτεραιότητες Προγράμματος.....	16
2.1 Προτεραιότητα I – Οριζόντιες - Συστημικές Παρεμβάσεις.....	16
2.2 Προτεραιότητα II - Απασχόληση.....	16
2.3 Προτεραιότητα III - Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση.....	17
2.4 Ειδική Προτεραιότητα A - Απασχόληση των Νέων.....	19
2.5 Ειδική Προτεραιότητα B - Επισιτιστική Βοήθεια και Υλική Στέρωση	19
2.6 Προτεραιότητα IV - Τεχνική Βοήθεια	19
2.7 Συνέργειες	22
2.7.1 Συνέργεια μεταξύ Τομεακών Προγραμμάτων	23
2.7.2 Συνέργεια μεταξύ Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων	24
2.7.3 Συνέργεια με άλλα (Διαρθρωτικά κ.α.) Ταμεία	25
3. Σχέδιο Χρηματοδότησης	27
4. Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι του Προγράμματος	28
5. Αρχές του Προγράμματος.....	31
6. Εταιρική Σχέση.....	31
7. Επικοινωνία και Προβολή.....	32
8. Χρήση μοναδιαίων δαπανών, εφάπαξ ποσών, κατ' αποκοπή συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέονται με δαπάνες.....	32

Εισαγωγή

I. Συνοπτική Περιγραφή του Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2021-2027»

Σύμφωνα με την από 23/12/2020 υποβολή στην ΕΕ του Σχεδίου³ Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ) για την Προγραμματική Περίοδο (ΠΠ) 2021-2027, το Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» 2021-2027 (ή όπως ονομαστεί επισήμως), με συγχρηματοδότηση από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ+), αποτελεί το Πρόγραμμα με τον υψηλότερο προϋπολογισμό από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα της Προγραμματικής Περιόδου 2021-2027.

Βάσει του ως άνω Σχεδίου, σε όρους συνολικής δημόσιας δαπάνης (Κοινοτική συνδρομή και εθνική συμμετοχή), ο προϋπολογισμός του Προγράμματος ανέρχεται σε **4.410.656.859€**, ποσό που αντιστοιχεί σε 61,03% των συνολικών πόρων του ΕΚΤ+ της χώρας (7.226.731.240€) και 16,5% των πόρων του συνόλου Ταμείων για την ΠΠ 2021-2027 (26.743.284.838€).

Συνολική Δ.Δ. ΑΝΑΔΕΔΒΜ 2021-2027	Συνολική Δ.Δ. ΕΚΤ+	Συνολική Δ.Δ. ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΑΜΕΙΩΝ ⁴
4.410.656.859,00€	7.226.731.240,00€	26.743.284.838,00€
% ΑΝΑΔΕΔΒΜ	61,03%	16,5%

Επιλέξιμες γεωγραφικές περιοχές του Προγράμματος ορίζονται και οι 13 Περιφέρειες της χώρας, οι οποίες με βάση την κατηγοριοποίηση σύμφωνα με το ΑΕΠ και τα επίσημα περιφερειακά στοιχεία των ετών 2012-2014⁵ διακρίνονται σε:

- **Λιγότερο Αναπτυγμένες Περιφέρειες (ΛΑΠ)**: Ανατολική Μακεδονία- Θράκη Κεντρική Μακεδονία, Δυτική Μακεδονία, Θεσσαλία, Ήπειρος, Δυτική Ελλάδα, Ιόνια Νησιά, Στερεά Ελλάδα, Πελοπόννησος, Βόρειο Αιγαίο, Κρήτη.
- **Περιφέρειες σε Μετάβαση (ΜΕΤ)**: Αττική και Νότιο Αιγαίο.

Το Πρόγραμμα, σύμφωνα με την 2η Εγκύκλιο της ΕΑΣ (α.π. 125192/25-11-2020), πρόκειται να περιλάβει δράσεις στο πλαίσιο του **Στόχου Πολιτικής 4 «Μια πιο Κοινωνική Ευρώπη μέσω εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων» / ΕΚΤ+** που αφορούν στην **απασχόληση**, την **εκπαίδευση** και τη **δια βίου μάθηση** και σε διακριτό άξονα προτεραιότητας την **επισιτιστική βοήθεια και υλική στέρηση**⁶. Το Πρόγραμμα δύναται να περιλαμβάνει επίσης λοιπές οριζόντιες δράσεις εντός του Στόχου Πολιτικής 4, σύμφωνα με την αξιολόγηση των αναγκών των συναφών τομέων πολιτικής.

Βάσει των ανωτέρω προτείνεται η διάρθρωση του Προγράμματος ως εξής:

³ https://www.espa.gr/el/Documents/2127/ESPA_2021-2027_1st%20subm_22122020.pdf

⁴ ΕΤΠΑ, ΤΣ, ΕΚΤ+, ΤΔΜ, ΕΤΘΑΥ.

⁵ 1^η Εγκύκλιος για το σχεδιασμό του νέου Εταιρικού Συμφώνου για το Πλαίσιο Ανάπτυξης: ΕΣΠΑ 2021-2027 στο πλαίσιο του αναπτυξιακού προγραμματισμού (α.π. 60072/6-6-2020).

⁶ Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με την 2^η Εγκύκλιο, οι δράσεις ΕΚΤ+ για τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό θα υλοποιηθούν μέσω των ΠΕΠ (κατά κύριο λόγο).

Προτεραιότητα I - Οριζόντιες / Συστημικές Παρεμβάσεις

Προτεραιότητα II - Απασχόληση

Προτεραιότητα III - Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση

Προτεραιότητα IV – Τεχνική Βοήθεια

Ειδική Προτεραιότητα A - Απασχόληση των νέων

Ειδική Προτεραιότητα B – Επισιτιστική Βοήθεια και Υλική Στέρηση.

Οι ανωτέρω Προτεραιότητες του ΕΠ θα έχουν σαφή συσχέτιση με τους **Ειδικούς Στόχους** του Κανονισμού ΕΚΤ+, και όταν αυτός οριστικοποιηθεί (βλ. και Κεφάλαιο 2 του παρόντος).

Αναφορικά με τη **θεματική συγκέντρωση**, βάσει του Άρθρου 7 «Συνέπεια και Θεματική Συγκέντρωση» του τελευταίου διαθέσιμου Σχεδίου Κανονισμού⁷ ΕΚΤ+ (2/12/2020), καθώς και των τελευταίων αποτελεσμάτων του Τριλόγου (28/01/2021), προβλέπονται τα ακόλουθα:

- **Κατάλληλο ποσοστό** των συνολικών πόρων του Πυλώνα Επιμερισμένης Διαχείρισης του ΕΚΤ+ πρέπει να καταναμηθεί στην υλοποίηση δράσεων για την **αντιμετώπιση των Ειδικών ανά ΚΜ Συστάσεων** που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητας του ΕΚΤ+, αναφορικά με **μεταρρυθμίσεις** στους τομείς της απασχόλησης, της κοινωνικής ενσωμάτωσης, της πρόσβασης στην υγεία για ευπαθείς ομάδες, της μακροχρόνιας φροντίδας και της εκπαίδευσης και κατάρτισης για την καταπολέμηση της φτώχειας.
- **Κατάλληλο ποσοστό** των συνολικών πόρων του Πυλώνα Επιμερισμένης Διαχείρισης του ΕΚΤ+ πρέπει να καταναμηθεί **στην υλοποίηση δράσεων για την αντιμετώπιση των Ειδικών ανά ΚΜ Συστάσεων** που εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιότητας του ΕΚΤ+.
- **Ποσοστό 3%** (επιπλέον του π/ϋ για την κοινωνική ένταξη) των συνολικών πόρων του Πυλώνα Επιμερισμένης Διαχείρισης του ΕΚΤ+ πρέπει να καταναμηθεί στον ειδικό στόχο (χι) για την **αντιμετώπιση της υλικής στέρησης**.
- Για τα ΚΜ, στα οποία το **ποσοστό νέων 15-29 ετών Εκτός Απασχόλησης, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης** είναι μεγαλύτερο από το μ.ο. της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την τριετία 2017-2019, θα πρέπει να καταναμηθεί σε δράσεις για την υποστήριξη των νέων (απασχόληση, επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, μαθητεία, μετάβαση από την εκπαίδευση στην εργασία, διαδρομές επανένταξης στην εκπαίδευση και κατάρτιση, σχολεία δεύτερης ευκαιρίας κλπ) **ποσοστό 12,5%** των συνολικών πόρων του Πυλώνα Επιμερισμένης Διαχείρισης του ΕΚΤ+.

⁷ Επισημαίνεται ότι σύμφωνα με ενημέρωση από την Εθνική Αρχή Συντονισμού, οι Κανονισμοί της ΠΠ 2021-2027 αναμένεται να οριστικοποιηθούν έως το τέλος Φεβρουαρίου 2021, όπου και θα οριστικοποιηθούν μεταξύ άλλων και τα αναφερόμενα ποσοστά του άρθρου 7.

Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Σχεδίου Κανονισμού ΕΚΤ+, **κατάλληλο ποσοστό των συνολικών πόρων του Πυλώνα Επιμερισμένης Διαχείρισης του ΕΚΤ+ πρέπει να κατανεμηθεί σε δράσεις για την ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των κοινωνικών εταίρων και οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Σε περίπτωση που η ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των κοινωνικών εταίρων συνδέεται με **Ειδικές Συστάσεις για τη χώρα** το ποσοστό θα πρέπει να είναι τουλάχιστον **0,25%**.**

Τέλος, σύμφωνα με τον πίνακα «Ενδεικτική κατανομή πόρων ανά Πρόγραμμα», της πρότασης διάρθρωσης του Προγράμματος και της υποχρέωσης κατανομής πόρων βάσει των κανονιστικά προσδιορισμένων ποσοστών (προς επιβεβαίωση έως την ψήφιση του Κανονισμού ΕΚΤ+), η αρχική εκτίμηση κατανομής των πόρων του Προγράμματος διαμορφώνεται ως εξής:

ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΠΟΡΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (ΕΚΤ+) & ΕΛΑΧΙΣΤΕΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ
ΕΚΤ+ (Ελλάδας)	7.226.731.240,00 € ⁽⁸⁾
Προτεραιότητα I: Οριζόντιες - Συστημικές Παρεμβάσεις	tbc
Προτεραιότητα II: Απασχόληση	tbc
Προτεραιότητα III- Εκπαίδευση & Διά Βίου Μάθηση	tbc
Ειδική Προτεραιότητα A: Απασχόληση των Νέων	12,5% ⁽⁹⁾
Ειδική Προτεραιότητα B: Επισιτιστική Βοήθεια & Υλική Στέριση	3% πλέον του π/ύ για την κοινωνική ένταξη ⁽¹⁰⁾ – tbc
Προτεραιότητα IV: Τεχνική Βοήθεια	91.391.583,00 €
Σύνολο Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθηση» 2021-2027	4.410.656.858,00 € ⁽¹¹⁾

⁸ ΓΓΔΕ & ΕΣΠΑ - ΕΥΣΣΑ, Πίνακας 19/01/2021: Ενδεικτική κατανομή πόρων Προγραμμάτων ΕΣΠΑ 2021-2027.

⁹ των συνολικών πόρων του Πυλώνα Επιμερισμένης Διαχείρισης του ΕΚΤ+, σύμφωνα με το WK1018/2021 28/01/2021, το ποσοστό θα οριστικοποιηθεί κατόπιν έγκρισης των Κανονισμών, ανάλυσης και συνεργειών με νέο ΕΠΑνΕΚ 2021-2027.

¹⁰ των συνολικών πόρων του Πυλώνα Επιμερισμένης Διαχείρισης του ΕΚΤ+, σύμφωνα με το WK1018/2021 28/01/2021.

II. Πλαίσιο σχεδιασμού

Η Ελλάδα κατά τη τελευταία δεκαετία βρέθηκε αντιμέτωπη με πλήθος προκλήσεων ποικίλου χαρακτήρα: την οικονομική κρίση (ήδη από το 2008, οι επιπτώσεις της οποίας δεν έχουν ακόμη θεραπευτεί, τη μεταναστευτική / προσφυγική κρίση και την πρόσφατη υγειονομική κρίση του 2020. Παρά το γεγονός ότι η χώρα απέδειξε ετοιμότητα και αποτελεσματικότητα στη διαχείριση των προκλήσεων, οι επιπτώσεις τους κυρίως στον κοινωνικό ιστό παραμένουν και καθιστούν επιτακτική τη λήψη μέτρων για την αποκατάσταση της κανονικότητας και της ευημερίας της χώρας.

Οι παραπάνω συνθήκες, οι οποίες επηρέασαν στο σύνολό της και τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθόρισαν σε μεγάλο βαθμό τους στόχους και τις πολιτικές που προγραμματίζει να χρηματοδοτήσει η ΕΕ στην ΠΠ 2021-2027.

Στο πλαίσιο αυτό, κατά το σχεδιασμό του Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση & Δια Βίου Μάθηση 2021-2027», λαμβάνονται υπόψη:

1. Το Σχέδιο του **Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου** για την ΠΠ 2021-2027.
2. Οι **Αρχές του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων** (ΕΠΚΔ) και συγκεκριμένα αυτές που άπτονται του Στόχου Πολιτικής 4 «Μια πιο Κοινωνική Ευρώπη μέσω εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων».
3. Το Σχέδιο **Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου + (ΕΚΤ+)** για την ΠΠ 2021-2027 και τους **Ειδικούς Στόχους του ΣΠ4**:
 - 4.i *Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση όλων των ατόμων που αναζητούν εργασία, ιδίως των νέων, των μακροχρόνια ανέργων και των οικονομικά μη ενεργών ατόμων, προώθηση της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας.*
 - 4.ii *Εκσυγχρονισμός των θεσμών της αγοράς εργασίας και των υπηρεσιών για την αξιολόγηση και την πρόβλεψη των αναγκών σε δεξιότητες και εξασφάλιση της έγκαιρης και εξατομικευμένης βοήθειας και στήριξη της προσαρμογής στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, των μεταβάσεων και της κινητικότητας.*
 - 4.iii *Προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, βελτίωση της ισορροπίας της επαγγελματικής και της οικογενειακής ζωής, περιλαμβανομένης της πρόσβασης στην παιδική φροντίδα, προώθηση ενός υγιούς και κατάλληλα προσαρμοσμένου εργασιακού περιβάλλοντος για την αντιμετώπιση κινδύνων για την υγεία, προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή και ενεργός και υγιής γήρανση.*
 - 4.iv *Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας με σκοπό τη στήριξη της απόκτησης βασικών δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών δεξιοτήτων.*
 - 4.v *Προώθηση της ίσης πρόσβασης και της ολοκλήρωσης ποιοτικής και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευσης και κατάρτισης, ιδίως για μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, μέσω της γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση καθώς και την εκπαίδευση και τη μάθηση ενηλίκων, περιλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους.*

- 4.vi** Προώθηση της διά βίου μάθησης, ιδίως με ευκαιρίες για ευέλικτη αναβάθμιση των δεξιοτήτων και επανειδίκευση για όλους, λαμβάνοντας υπόψη τις ψηφιακές δεξιότητες, την καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και τις νέες απαιτήσεις για δεξιότητες με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, διευκολύνοντας τις μεταβάσεις στη σταδιοδρομία και προωθώντας την επαγγελματική κινητικότητα.
- 4.vii** Προώθηση της ενεργού ένταξης, με σκοπό την προώθηση της ισότητας των ευκαιριών και της ενεργού συμμετοχής, και βελτίωση της απασχολησιμότητας.
- 4.viii** Προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των υπηκόων τρίτων χωρών και των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων, όπως οι Ρομά.
- 4.ix** Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες εκσυγχρονισμού των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία· βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης.
- 4.x** Προώθηση της κοινωνικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών.
- 4.xi** Αντιμετώπιση της υλικής στέρησης με παροχή τροφίμων και/ή βασικής υλικής βοήθειας προς τους απόρους, συμπεριλαμβανομένων των συνοδευτικών μέτρων.
- 4.** Το Έγγραφο Εργασίας των Υπηρεσιών της Επιτροπής «**Εκθεση χώρας - Ελλάδα 2019** - Περιλαμβανομένης εμπεριστατωμένης επισκόπησης σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των μακροοικονομικών ανισοροπιών» το οποίο συνοδεύει το έγγραφο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2019 - Ειδικές για τη χώρα Συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και συγκεκριμένα το **Παράρτημα Δ: Επενδυτική Καθοδήγηση σχετικά με τη χρηματοδότηση της Πολιτικής Συνοχής για την περίοδο 2021-2027 για την Ελλάδα**, αναφέρει τους παρακάτω επενδυτικούς τομείς που προτείνονται να αναπτυχθούν στην Ελλάδα προκειμένου να ικανοποιήσει και τους στόχους της επόμενης προγραμματικής περιόδου καθώς και αυτού του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Συγκεκριμένα για το Στόχο Πολιτικής 4, ως επενδυτικές ανάγκες υψηλής προτεραιότητας προσδιορίζονται αυτές με στόχο:
- την αύξηση της πρόσβασης στην απασχόληση όλων των ατόμων που αναζητούν εργασία, ιδίως των νέων και των μακροχρόνια ανέργων, για την προώθηση της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας, να συνεχιστεί ο εκσυγχρονισμός των θεσμικών φορέων και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας με σκοπό την αξιολόγηση και την πρόβλεψη των αναγκών σε δεξιότητες, καθώς και να προωθηθεί η συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας,
 - την αύξηση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και της συνάφειας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με την αγορά εργασίας, τη στήριξη της απόκτησης βασικών ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών δεξιοτήτων, την προώθηση της ίσης πρόσβασης στην ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση, της ολοκλήρωσής της, την προώθηση ευκαιριών διά βίου μάθησης, ευέλικτης αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης για όλους,
 - την προώθηση της ενεργητικής ένταξης, την προώθηση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού,

συμπεριλαμβανομένων των απόρων και των παιδιών, των περιθωριοποιημένων κοινοτήτων και των υπηκόων τρίτων χωρών, τη βελτίωση της πρόσβασης σε οικονομικά προσιτές και αποτελεσματικές υπηρεσίες και κοινωνική προστασία και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης.

5. Το έγγραφο Εργασίας των Υπηρεσιών της Επιτροπής «**Έκθεση χώρας – Ελλάδα 2020**», το οποίο συνοδεύει το έγγραφο «**Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2020: Αξιολόγηση της προόδου σχετικά με τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, την πρόληψη και τη διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών, και αποτελέσματα των εμπεριστατωμένων επισκοπήσεων βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1176/2011**».
6. Τις συστάσεις του Συμβουλίου για το «**Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων 2020**» και τη γνώμη του **Συμβουλίου στο Πρόγραμμα Σταθερότητας 2020** [COM(2020) 508 final] και ιδίως τη σύσταση υπ' αριθ. 2 «...να μετριάσει τις επιπτώσεις της κρίσης στην απασχόληση και την κοινωνία, μεταξύ άλλων με την εφαρμογή μέτρων όπως τα καθεστώτα μειωμένου ωραρίου εργασίας και με τη διασφάλιση αποτελεσματικής στήριξης της συμμετοχής στον ενεργό εργασιακό βίο...».
7. Την **Πρωτοβουλία "Νέα Ευρωπαϊκή Ατζέντα για τις δεξιότητες" (New Skills Agenda for Europe)** της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την πρόταση για μια ολιστική προσέγγιση για την εκπαίδευση και την ανάπτυξη των δεξιοτήτων η οποία δεν θα αποσκοπεί μόνον στις επαγγελματικές δεξιότητες αλλά και σε αυτές που είναι ωφέλιμες στην κοινωνία, με έμφαση στην αναβάθμιση των ικανοτήτων των μεταναστών, στην επένδυση στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, στην αύξηση των ευκαιριών για διά βίου μάθηση, με ενδυνάμωση της σύνδεσης της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας, υποστηρίζοντας τη μη τυπική και την άτυπη μάθηση και τέλος ενθαρρύνοντας τις ψηφιακές και τις επιστήμες της φυσικής, της τεχνολογίας, της μηχανικής, της τέχνης και των μαθηματικών (STEAM) και τις επιχειρηματικές δεξιότητες.

Εκτός του Ευρωπαϊκού Κανονιστικού πλαισίου, για την ΠΠ 2021-2027, για την κατάρτιση του Προγράμματος λαμβάνονται υπόψη:

- A. Το υπό διαπραγμάτευση εθνικό σχέδιο της **Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης (ΣΕΣ)** για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027 (ΕΣΠΑ 2021-2027).
- B. Το «**Σχέδιο Ανάπτυξης για την Ελληνική Οικονομία**» (Έκθεση Πισσαρίδη, Νοέμβριος 2020), όπου τίθενται οι κύριοι στόχοι για την ανάπτυξη της χώρας για την επόμενη χρόνια και συγκεκριμένα το δεύτερο σύνολο δράσεων αναφορικά με την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, με στόχο την καλύτερη πρόσβαση για όλους σε μια δυναμική αγορά εργασίας και την καθολική πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας υπηρεσίες εκπαίδευσης.
- Γ. **Τις προτάσεις πολιτικής των αρμόδιων** καθώς και των σχετιζόμενων Υπουργείων¹².
- Δ. Τα ευρήματα των αξιολογήσεων που έχουν διενεργηθεί από την ΕΥΔ ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ, και άλλους διεθνείς και εγχώριους φορείς.

¹² Υπουργείο Εργασίας & Κοινωνικών Υποθέσεων, Υπουργείο Παιδείας & Θρησκευμάτων (21/12/2020, Υπουργείο Ναυτιλίας & Νησιωτικής Πολιτικής (14/12/2020), Υπουργείο Υγείας, Υπουργείο Τουρισμού, Υπουργείο Πολιτισμού, Υπουργείο Εσωτερικών, Τεχνική Γραμματεία Σχεδίου Δίκαιης Αναπτυξιακής Μετάβασης.

Τέλος, τους παραπάνω στόχους και πολιτικές, συνηγορούν και πλήθος μελετών που έχουν διεξαχθεί όπως η μελέτη για την «**Περιφερειακή Πολιτική της Ελλάδας μετά το 2020**» του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ), η οποία υποστηρίζει με τα ευρήματα της σχετικής έρευνας, τις πολιτικές, τους στόχους και τις κατευθύνσεις του παρόντος Προγράμματος για την ανάπτυξη της Απασχόλησης και της Εκπαίδευσης της χώρας, ως βασικούς μοχλούς για την επίτευξη των στόχων του Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης.

1. Στρατηγική και περιεχόμενο Προγράμματος

Το Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2021-2027» περιλαμβάνει δράσεις εντός του ΣΠ4 των δύο κύριων τομέων πολιτικής (Απασχόληση και Εκπαίδευση), καθώς και τις δράσεις για την Επισιτιστική Βοήθεια και Υλική Στέριση (ΕΒΥΣ), όπως αυτές προκύπτουν από τις ανάγκες των αρμόδιων και των συνεργαζόμενων Υπουργείων.

Το Πρόγραμμα έχει **εθνική εμβέλεια** και απευθύνεται σε όλες τις Περιφέρειες : έντεκα (11) λιγότερο Ανεπτυγμένες Περιφέρειες και δύο (2) Περιφέρειες Μετάβασης.

Κεντρική επιδίωξη των παρεμβάσεων στον Σ.Π4 είναι μια πιο «κοινωνική» Ελλάδα μέσω της υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων που θα επιτευχθεί με την επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό και τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης των πολιτών σε ποιοτικές υπηρεσίες και αγαθά.

1.1 Υφιστάμενη Κατάσταση – Καταγραφή Αναγκών

ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ / ΣΥΣΤΗΜΙΚΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

Κατά την προγραμματική περίοδο 2014-2020, έχουν ενταχθεί στο ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ δράσεις για την ανάπτυξη ή/και αναβάθμιση των συστημάτων της δημόσιας διοίκησης για την ενίσχυση των θεσμών της αγοράς εργασίας, καθώς και στην ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των κοινωνικών εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών¹³. Ωστόσο, είναι απαραίτητες περαιτέρω παρεμβάσεις για τη συνέχιση της αναβάθμισης των θεσμών της αγοράς εργασίας και την ενίσχυση και αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών και σε άλλους τομείς όπως της πρόνοιας, της κοινωνικής αλληλεγγύης, της κοινωνικής προστασίας, της υγείας, κ.α.

Η **ανάγκη (1)** για τη θεσμική ενδυνάμωση των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών για την ουσιαστική συμμετοχή σε παρεμβάσεις εκπαίδευσης, απασχόλησης και κοινωνικής ένταξης παραμένει ως στρατηγική επιλογή¹⁴. Στο ίδιο πλαίσιο, απαραίτητη κρίνεται και η ενίσχυση των μηχανισμών της αγοράς εργασίας, η περαιτέρω λειτουργική ολοκλήρωση και εκσυγχρονισμός του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού - ΟΑΕΔ, η διεύρυνση λειτουργιών Μηχανισμού Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας, καθώς και η αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών στους τομείς της κοινωνικής αλληλεγγύης, κοινωνικής προστασίας, κοινωνικής ένταξης και υγείας.

¹³ Ο όρος κοινωνία των πολιτών αφορά τους θεσμικούς κοινωνικούς εταίρους (ΓΣΕΕ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ, ΣΕΒ, ΣΕΤΕ, τόσο στους φορείς καθώς και στα ερευνητικά και επιστημονικά ινστιτούτα αυτών), αλλά και σε όλους τους φορείς και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, όπως την ΕΣΑμεΑ. Η ενεργός συμμετοχή παραπέμπει τόσο στη διαβούλευση (με θεσμοθετημένο ή μη ρόλο) κατά το σχεδιασμό, όσο και στην υλοποίηση παρεμβάσεων μέσα από το ρόλο του δικαιούχου ή / και του συμπράττοντα φορέα (Ομάδα Στόχου Πολιτικής (ΟΣΠ) 4, «Αιτιολόγηση της επιλογής Στόχων Πολιτικής με τεκμηρίωση»

¹⁴ Ομάδα Στόχου Πολιτικής (ΟΣΠ) 4, «Αιτιολόγηση της επιλογής - Στόχων Πολιτικής με τεκμηρίωση».

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Στην Ελλάδα καταγράφεται υψηλό ποσοστό ανεργίας. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της είναι η μακροχρόνια ανεργία, η ανεργία των νέων και ο υψηλός αριθμός νέων που βρίσκονται εκτός απασχόλησης εκπαίδευσης, ή κατάρτισης (NEETs). Επίσης παρατηρείται χαμηλό ποσοστό απασχόλησης των γυναικών σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο¹⁵. Συγκεκριμένα¹⁶ :

- ♦ η χώρα εξακολουθεί να έχει ένα από τα χαμηλότερα ποσοστά απασχόλησης στην ΕΕ (61,2 % το τρίτο τρίμηνο του 2019, έναντι 73,8 % μέσου όρου της ΕΕ),
- ♦ το ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού στην χώρα ανέρχεται σε 73,9%, ποσοστό χαμηλότερο από το μέσο όρο της ΕΕ (78,7%),
- ♦ το ποσοστό ανεργίας των νέων είναι ιδιαίτερος υψηλό. Ειδικότερα το ποσοστό των νέων (ηλικίας 15-24 ετών) που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτιση είναι 13% ενώ για την ηλικιακή ομάδα 25-29 ετών, το ποσοστό ανήλθε σε 29,5 %. από τον μέσο όρο της ΕΕ (17,1 %),
- ♦ το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας παραμένει υψηλό (12,1 %). Στο σύνολο των ανέργων σχεδόν τα τρία τέταρτα είναι άνεργοι για πάνω από 1 έτος και περίπου οι μισοί από αυτούς έχουν παύσει να εργάζονται εδώ και πάνω από 4 έτη,
- ♦ η συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας (51,3%) υπολείπεται του μέσου όρου της Ε.Ε. (67,4%), Αξίζει να σημειωθεί ότι, το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών είναι κατά 20 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερο από το αντίστοιχο των ανδρών,
- ♦ το 60% του πληθυσμού με σοβαρή αναπηρία δεν μετέχει στην αγορά εργασίας,
- ♦ η χαμηλή συμμετοχή του εργατικού δυναμικού σε προγράμματα κατάρτισης (4,5% έναντι του μέσου όρου της ΕΕ 11,1%),
- ♦ χρειάζονται περαιτέρω παρεμβάσεις για τον εκσυγχρονισμό των θεσμών της αγοράς εργασίας και την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας,
- ♦ η ανάπτυξη της κοινωνικής επιχειρηματικότητας χρειάζεται μεγαλύτερη ώθηση,
- ♦ η δυνατότητα πρόσβασης στην αγορά εργασίας των ατόμων με μεταναστευτικό υπόβαθρο παραμένει περιορισμένη,
- ♦ η ανάσχεση των επιπτώσεων από απρόβλεπτους παράγοντες όπως η πανδημία Covid-19, αποτελεί μέγιστη πρόκληση. Ειδικότερα, οικονομική κρίση και η πανδημία Covid-19 επέδρασαν αρνητικά στην αυτοαπασχόληση, τις πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Ενδεικτικά, σε πρόσφατη έρευνα της ΓΣΕΒΕΕ, από τις μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, οι οποίοι προσφέρουν το 80% των θέσεων απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα, το 33,9% εκφράζουν φόβο για ενδεχόμενη διακοπή της δραστηριότητάς τους το επόμενο διάστημα.

Από τα παραπάνω στοιχεία είναι εμφανής η ανάγκη (2) να ενισχυθεί η πρόσβαση στην απασχόληση και να αντιμετωπιστεί η αναντιστοιχία προσφοράς και ζήτησης σε επίπεδο δεξιοτήτων με έμφαση στους νέους, τις γυναίκες, τους μακροχρόνια ανέργους και γενικότερα όσους ανήκουν στις περισσότερο απομακρυσμένες από την αγορά εργασίας ομάδες του πληθυσμού.

¹⁵ ΕΕ - Ευρωπαϊκό Εξάμηνο - Παράρτημα Δ.

¹⁶ Έκθεση χώρας – Ελλάδα 2020, το οποίο συνοδεύει το έγγραφο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2020: Αξιολόγηση της προόδου σχετικά με τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, την πρόληψη και τη διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών, και αποτελέσματα των εμπεριστατωμένων επισκοπήσεων βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1176/2011.

Προκειμένου να αντιμετωπιστεί και να αναστραφεί η παραπάνω εικόνα, τίθεται ως πολιτική προτεραιότητα η υλοποίηση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης σε μεγαλύτερη ένταση και στόχευση στις αναφερόμενες ομάδες στόχο, παράλληλα με την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών από τους θεσμικούς φορείς.¹⁷

Επιπλέον, οι πράξεις που στοχεύουν στους νέους κάτω των 29 ετών εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης και κατάρτισης (ΕΕΑΚ), εξακολουθούν αποτελούν ένα σημαντικό κομμάτι της πολιτικής για την απασχόληση και για το λόγο αυτό εξειδικευμένες δράσεις προορίζονται για τη συγκεκριμένη ομάδα στόχο.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ

Αν και οι δημόσιες δαπάνες για την εκπαίδευση ως προς το ΑΕΠ είναι από τις χαμηλότερες στην ΕΕ (2017: Ελλάδα 3,9%, μ.ο. ΕΕ 4,6%), εντούτοις, με τη συμβολή του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) τα τελευταία χρόνια έχουν πραγματοποιηθεί επενδύσεις, μεταξύ άλλων, για τη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου, την ένταξη της υποχρεωτικής δίχρονης προσχολικής εκπαίδευσης, την αναβάθμιση του συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, την επέκταση της διττής μάθησης και τη μεταρρύθμιση της ανώτατης εκπαίδευσης. Ορισμένοι δείκτες της χώρας, καταγράφουν καλύτερες επιδόσεις σε σχέση με τον μέσο όρο της Ε.Ε, λ.χ. το ποσοστό της ολοκλήρωσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επί του πληθυσμού ηλικίας 30-34 παραμένει υψηλότερο (44,3%) του μέσου όρου της Ε.Ε (40,7%) καθώς επίσης το ποσοστό των ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση του πληθυσμού ηλικίας 18-24 παραμένει χαμηλότερο (4,7%) του μέσου όρου της ΕΕ (10,6%)¹⁸,

Στον αντίποδα, τα συστήματα εκπαίδευσης και αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης δεν ανταποκρίνονται επαρκώς στις ανάγκες της κοινωνίας του σήμερα και ιδιαίτερα της αγοράς εργασίας¹⁹. Ενδεικτικά σημεία της υφιστάμενης κατάστασης και των διαμορφωμένων αναγκών προς αντιμετώπιση είναι²⁰:

- ♦ η συμμετοχή στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα υπολείπεται σημαντικά του μέσου όρου της ΕΕ (81,5% έναντι του μέσου όρου της ΕΕ 95,4%),
- ♦ το ποσοστό χαμηλών επιδόσεων των μαθητών σε βασικές δεξιότητες παραμένει υψηλό (ΟΟΣΑ 2018),
- ♦ υπάρχει έλλειμμα ψηφιακών δεξιοτήτων σε όλες τις ηλικίες (DESI 2020),
- ♦ ανισότητες παρατηρούνται στο μαθητικό πληθυσμό αναφορικά με αστικές και αγροτικές περιοχές καθώς και στον πληθυσμό που προέρχεται από χαμηλό κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο,
- ♦ διαπιστώνονται ανισότητες στην εκπαίδευση, αναφορικά με τη δυνατότητα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση²¹,

¹⁷ Ομάδα Στόχου Πολιτικής (ΟΣΠ) 4 (13/04/2020)

¹⁸ **Έκθεση χώρας - Ελλάδα 2020**, το οποίο συνοδεύει το έγγραφο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2020: Αξιολόγηση της προόδου σχετικά με τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, την πρόληψη και τη διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών, και αποτελέσματα των εμπεριστατωμένων επισκοπήσεων βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ.1176/2011.

¹⁹ Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2019 - Παράρτημα Δ

²⁰ **Έκθεση χώρας - Ελλάδα 2020**, όπως παραπάνω

²¹ <https://www.oecdlibrary.org/docserver/9789264298750en.pdf?expires=1602594695&id=id&accname=quest&checksum=2FC367436343580AD73E4C6182A92B58> και Εκπαιδευτικές ανισότητες στην Ελλάδα. πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και επιπτώσεις της κρίσης, IOBE 2019, κ.α.

- ◆ η συμπεριληπτική εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις (ΑμεΑ) ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες παρά τις βελτιώσεις υστερεί σημαντικά²²,
- ◆ η ανάγκη ενίσχυσης και βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών από τις υπάρχουσες εκπαιδευτικές δομές υποστήριξης των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις (ΑμεΑ) ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες,
- ◆ προκύπτουν νέες ανάγκες στον τομέα της ανάπτυξης των παιδαγωγικών και ψηφιακών ικανοτήτων των εκπαιδευτικών, ιδιαίτερα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και γενικά στη δια βίου επαγγελματική ανάπτυξή τους,
- ◆ διαπιστώνονται ανισότητες στη δυνατότητα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μεταξύ φοιτητών που προέρχονται από οικογένειες με «υψηλό» και «πολύ υψηλό» κοινωνικό μορφωτικό επίπεδο (36,3% και 2,1 % το 2001 έναντι 45,6% και 4,7% το 2014 αντίστοιχα), με αντίστοιχη μείωση στις οικογένειες με «μεσαίο» και «χαμηλό» κοινωνικό μορφωτικό επίπεδο (52,1% και 9,5% το 2001 έναντι 42,5% και 7,2% το 2014)²³,
- ◆ ο διεθνής προσανατολισμός των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης βρίσκεται στα αρχικά του βήματα,
- ◆ η ενίσχυση της συμμετοχής στην εκπαίδευση των παιδιών με μεταναστευτικό υπόβαθρο και ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού συνεχίζουν να αποτελούν βασικές προκλήσεις, λόγω των υφιστάμενων κοινωνικοοικονομικών συνθηκών,
- ◆ το ποσοστό απασχόλησης των αποφοίτων όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων (συμπεριλαμβανομένων και των μετα-λυκειακών σπουδών) είναι από τα χαμηλότερα στην ΕΕ,
- ◆ η ελκυστικότητα και αποτελεσματικότητα της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ε.Ε.Κ.) παραμένει σε χαμηλά επίπεδα,
- ◆ η Ελλάδα κατατάσσεται σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Δείκτη Δεξιοτήτων²⁴ για τον δείκτη στο σύνολό του, στην προτελευταία 30η θέση το 2020,
- ◆ παρά τη βελτίωση του ποσοστού των πρόσφατα αποφοίτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ε.Ε.Κ.) (1-3 έτη) ηλικίας 20-34 ετών που απασχολούνται, αυτό εξακολουθεί να παραμένει χαμηλό (50,9% για το 2019 έναντι 79,5% της ΕΕ-28)²⁵,
- ◆ τα βελτιωμένα ποσοστά απασχόλησης αποφοίτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Ε.Ε.Κ.) (από 37,5% σε 50,9%) συνηγορούν στη συνέχιση στοχευμένων παρεμβάσεων,
- ◆ το εξαιρετικά χαμηλό ποσοστό ενηλίκων ηλικίας 25-64 ετών που συμμετέχουν σε προγράμματα τυπικής και μη τυπικής εκπαίδευσης και κατάρτισης²⁶
- ◆ το ποσοστό που συμμετέχει σε προγράμματα Διά Βίου Μάθησης παραμένει χαμηλό,
- ◆ η ολοκλήρωση και επικαιροποίηση των προγραμμάτων σπουδών και εκπαιδευτικού υλικού προσαρμοσμένων στις σύγχρονες ανάγκες (αγοράς εργασίας και επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις),

²² Παρατηρητήριο Θεμάτων Αναπηρίας, 5ο Δελτίο Στατιστικής Πληροφόρησης (2018).

²³ <https://www.oecdlibrary.org/docserver/9789264298750en.pdf?expires=1602594695&id=id&accname=guest&checksum=2FC367436343580AD73E4C6182A92B58> και Εκπαιδευτικές ανισότητες στην Ελλάδα. πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και επιπτώσεις της κρίσης, IOBE 2019

²⁴ https://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en/indicators/european-skills-index?field_pillar_tid=&field_date_value_filter=437&field_countries_tid=15

²⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/EDAT_LFSE_24_custom_107754/default/table?lang=en

²⁶ [https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Adult_participation_in_learning_2014_and_2019_\(%C2%B9\)_\(%25_of_the_population_aged_25_to_64_in_the_last_4_weeks\).png](https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=File:Adult_participation_in_learning_2014_and_2019_(%C2%B9)_(%25_of_the_population_aged_25_to_64_in_the_last_4_weeks).png)

- ♦ η επέκταση και περαιτέρω αναβάθμιση των συστημάτων διακυβέρνησης και διασφάλισης της ποιότητας σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης (συμπεριλαμβανομένων και των μεταλυκειακών σπουδών),
- ♦ η ανάσχεση των επιπτώσεων στο εκπαιδευτικό σύστημα από απρόβλεπτους παράγοντες όπως η πανδημία COVID-19, αποτελεί μέγιστη πρόκληση για αποφασιστικά βήματα προώθησης της μάθησης μέσω του διαδικτύου (συστήματα εξ' αποστάσεως εκπαίδευσης), και αντιμετώπισης προκλήσεων σε επίπεδο πρόσβασης και εφαρμογής καθώς η μετάβαση στην τηλε-διδασκαλία ανέδειξε τον κίνδυνο αποκλεισμού για τους μειονεκτούντες μαθητές, ενώ και η ψηφιακή μάθηση των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παρουσίασε σημαντικές προκλήσεις και ευκαιρίες²⁷.

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει η ανάγκη (3) βελτίωσης της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων Εκπαίδευση και Διά Βίου Μάθησης, με έμφαση στη διασύνδεσή τους με την αγορά εργασίας, τη στήριξη της απόκτησης βασικών ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών δεξιοτήτων, την προώθηση της ίσης πρόσβασης στην ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής της, την προώθηση ευκαιριών διά βίου μάθησης, την ευέλικτη αναβάθμιση των δεξιοτήτων και επανεκπαίδευση για όλους.

ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΦΤΩΧΕΙΑΣ

Η εισοδηματική ανισότητα και ο κίνδυνος φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού βρίσκονται σε υψηλά επίπεδα και η αποτελεσματικότητα του αντίκτυπου των κοινωνικών μεταβιβάσεων είναι ανεπαρκής. Επιπρόσθετα, οι ανάγκες ιατρικής περίθαλψης που δεν καλύπτονται εξακολουθούν να αποτελούν πρόκληση. Συγκεκριμένα, παρά τη σχετική αποκλιμάκωση, τα ποσοστά φτώχειας και υλικής υστέρησης παραμένουν μεταξύ των υψηλότερων στην Ε.Ε. (30% του πληθυσμού να αντιμετωπίζει κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού και το 16,2% να βρίσκεται σε κατάσταση υλικής στέρησης)²⁸.

Η ανάγκη (4) διασφάλισης της πρόσβασης σε βασικά αγαθά των νοικοκυριών που διαβιούν σε κίνδυνο ακραίας φτώχειας είναι υψηλής προτεραιότητας.

Τέλος, όσον αφορά στα ζητήματα **αξιολόγησης**, κατά την περίοδο 2021-2027 δεν υπάρχει υποχρέωση για εκπόνηση εκ των προτέρων (Ex ante) αξιολόγησης και κατά συνέπεια δεν είναι υποχρεωτικό να υποβληθεί σχετικό κείμενο ταυτόχρονα με το Πρόγραμμα. Όμως αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υφίσταται αξιολόγηση, συνεπώς κρίνεται σκόπιμο να εμπλουτιστεί η ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και προς το σκοπό αυτό εξετάζεται η ομαδοποίηση και συνοπτική παρουσίαση των αξιολογήσεων της προγραμματικής περιόδου 2014-2020 (η οποία θα ολοκληρωθεί ως υλοποίηση το 2023, N+3). Κατόπιν των ανωτέρω, υπάρχει η δυνατότητα εκπόνησης θεματικών μελετών βάσης για την περίοδο 2021-2027 εφόσον επιθυμητό ή συνδυαστικών με θεματικές μελέτες αποτίμησης επί συγκεκριμένων θεμάτων/αξόνων.

²⁷ Έκθεση παρακολούθησης της εκπαίδευσης και κατάρτισης 2020 – Ελλάδα, Γενική Διεύθυνση Εκπαίδευσης, Νεολαίας, Αθλητισμού και Πολιτισμού

²⁸ Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2019 - Παράρτημα Δ.

2. Προτεραιότητες Προγράμματος

Προκειμένου το Πρόγραμμα να συμβάλλει στην αντιμετώπιση των αναπτυξιακών αναγκών της χώρας με ουσιαστικό και αποτελεσματικό τρόπο, προτείνεται η διάρθρωσή του στις παρακάτω Προτεραιότητες, προκειμένου να καταστεί λειτουργικό και ευέλικτο στη χρηματοδότηση, την υλοποίηση και την παρακολούθηση των πράξεων που θα ενταχθούν σ' αυτό:

2.1 Προτεραιότητα I – Οριζόντιες - Συστημικές Παρεμβάσεις

Στην Προτεραιότητα I θα ενταχθούν παρεμβάσεις για την αναβάθμιση των υπηρεσιών εξατομικευμένης υποστήριξης, τη λειτουργική ολοκλήρωση και τον εκσυγχρονισμό του ΟΑΕΔ, την ενίσχυση των μηχανισμών διάγνωσης αναγκών της αγοράς εργασίας, και της διασύνδεσης της αγοράς εργασίας με την εκπαίδευση, καθώς και άλλες τυχόν συστημικές παρεμβάσεις που θα συμβάλουν στην εκπλήρωση των αναγκαίων όρων που σχετίζονται με το Πρόγραμμα.

Στρατηγική επιλογή παραμένει επίσης, η θεσμική ενδυνάμωση των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών για την ουσιαστική συμμετοχή σε παρεμβάσεις εκπαίδευσης, απασχόλησης και κοινωνικής ένταξης.

Επιπλέον, προβλέπονται παρεμβάσεις για την υγεία, την κοινωνική προστασία, τη φτώχεια, και άλλους κοινωνικούς τομείς, οι οποίες κρίνονται απαραίτητες για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των αντίστοιχων θεσμικών φορέων της διοίκησης ή των εταίρων και της κοινωνίας των πολιτών.

Οι πράξεις που θα ενταχθούν στην Προτεραιότητα I ανταποκρίνονται στους **Ειδικούς Στόχους ΕΚΤ+:** **4.ii** και **4.ix** και θα υλοποιηθούν για την κάλυψη της **ανάγκης (1)**.

Προς συμπλήρωση.

2.2 Προτεραιότητα II - Απασχόληση

Στην Προτεραιότητα II προβλέπεται να ενταχθούν οι παρεμβάσεις που αφορούν στην αύξηση της απασχόλησης του ανθρώπινου δυναμικού και τη βελτίωση της απασχολησιμότητας μέσω παρεμβάσεων για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας και τη μείωση της αναντιστοιχίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης, με έμφαση στους νέους 15-29 ετών, εκτός εκπαίδευσης, αγοράς εργασίας και κατάρτισης (EEAK –NEETs), μακροχρόνια άνεργους, άνεργους με χαμηλό και κοινωνικοοικονομικό, μορφωτικό υπόβαθρο, μετανάστες & δικαιούχους διεθνούς προστασίας και ΑμεΑ. Παρεμβάσεις όπως η στήριξη της αυτοαπασχόλησης, η προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και επιχειρηματικότητας καθώς και παρεμβάσεις ανάπτυξης δεξιοτήτων θα συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου. Για την προώθηση της ισότιμης συμμετοχής των γυναικών στην απασχόληση θα επιλεγούν μέτρα, λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγηση των δράσεων των προηγούμενων προγραμματικών περιόδων και την αποκτηθείσα εμπειρία.

Οι πράξεις που θα ενταχθούν στην Προτεραιότητα II ανταποκρίνονται στους **Ειδικούς Στόχους ΕΚΤ+:** **4.i**, **4.ii** και **4.iii** και θα υλοποιηθούν για την κάλυψη της **ανάγκης (2)**.

Συγκεκριμένα²⁹ :

Για την αύξηση της απασχολησιμότητας του ανθρώπινου δυναμικού η αναβάθμιση και επέκταση των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης με παράλληλη ενίσχυση των αντίστοιχων δομών, σε συνδυασμό με την ανάγκη (1) και σε συμπληρωματικότητα με τις δράσεις ΕΤΠΑ των ΠΕΠ, κρίνεται απαραίτητη. Κομβικής σημασίας κρίνεται η επέκταση της παροχής υπηρεσιών εξατομικευμένης υποστήριξης στο σύνολο των αναζητούντων εργασίας για την είσοδό τους στην αγορά εργασίας και η αναβάθμιση των συστημάτων πληροφόρησης προς όλους τους ενδιαφερόμενους, σχετικά με τις ευκαιρίες απασχόλησης και τις προβλέψεις επαγγελματών και δεξιοτήτων.

Προτεραιότητα θα δοθεί στους μακροχρόνια άνεργους και σε εκείνους που ανήκουν στις περισσότερο απομακρυσμένες από την αγορά εργασίας ομάδες του πληθυσμού.

Για τους νέους και ειδικότερα σε αυτούς που βρίσκονται εκτός εργασίας, εκπαίδευσης ή κατάρτισης (NEETs 15 - 29) , οι πράξεις θα ενταχθούν στην Ειδική Προτεραιότητα Α.

Αναγκαία προϋπόθεση αποτελεί, η ενίσχυση των μηχανισμών διάγνωσης των αναγκών της αγοράς εργασίας με σκοπό τη βελτίωση της σύνδεσης των προσφερόμενων προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, δράση που θα υλοποιηθεί υπό την Προτεραιότητα Ι.

Η ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, για τη δημιουργία νέων ευκαιριών για εργασία, θα επικεντρωθεί στην στήριξη της αυτοαπασχόλησης και μικρής επιχειρηματικότητας, ιδιαίτερα κατά το πρώτο στάδιο της δραστηριότητας τους. Έμφαση θα δοθεί επίσης στην κοινωνική οικονομία και επιχειρηματικότητα με ενίσχυση των ικανοτήτων και την υποστήριξη των δομών για την προώθηση και υποστήριξη των κοινωνικών επιχειρήσεων.

Για την προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και ειδικότερα τη στήριξη της απασχόλησης, της αυτοαπασχόλησης και της επιχειρηματικότητας, έμφαση θα δοθεί στη βελτίωση της πρόσβασης στην αγορά εργασίας, στην εξασφάλιση ισορροπίας επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής μέσω της θεσμοθέτησης νέων και ενίσχυσης θεμελιωμένων δράσεων και παρεμβάσεων.

Προς συμπλήρωση.

2.3 Προτεραιότητα III - Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση

Για την αντιμετώπιση και ικανοποίηση των αναγκών που διατυπώθηκαν παραπάνω, βασική επιλογή παρεμβάσεων αποτελεί η αναβάθμιση της ποιότητας και η ενίσχυση της εξωστρέφειας και της συνάφειας της Εκπαίδευσης όλων των βαθμίδων και της Δια Βίου Μάθησης με την αγορά εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό θα δοθεί έμφαση στη βελτίωση των επιδόσεων των μαθητών ιδιαίτερα σε σύγχρονες γνώσεις και δεξιότητες, στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, στην ενίσχυση των υπηρεσιών επαγγελματικού προσανατολισμού και συμβουλευτικής, στη βελτίωση της ποιότητας των προγραμμάτων σπουδών και στην ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της ΕΕΚ. Επιπλέον, η βελτίωση των επιδόσεων και η ενίσχυση της ισότιμης πρόσβασης τίθενται στο επίκεντρο με έμφαση σε ευάλωτες ομάδες.

²⁹ Ομάδα Χάραξης Στόχου Πολιτικής 4 (13/04/2020).

Η διασφάλιση της ποιότητας υπηρεσιών, μέσω της βελτίωσης της διακυβέρνησης όλων των βαθμίδων, της ενίσχυσης της αυτονομίας, καθώς και της ολοκλήρωσης του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων, αποτελούν επίσης προτεραιότητα.

Οι πράξεις που θα ενταχθούν στην Προτεραιότητα III ανταποκρίνονται στους **Ειδικούς Στόχους του ΕΚΤ+:** 4.iv, 4.v και 4.vi και θα υλοποιηθούν για την κάλυψη της **ανάγκης (3)**. Ενδεικτικά³⁰:

Βασικό στόχο αποτελεί η αναβάθμιση της ποιότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και η ενίσχυση της συνάφειας τους με την αγορά εργασίας. Η επένδυση στις σύγχρονες γνώσεις και δεξιότητες των νέων και των ενηλίκων, μέσω ανανεωμένων προγραμμάτων σπουδών, αποτελεί προτεραιότητα για την αντιμετώπιση της σημερινής αναντιστοιχίας τους με τις ανάγκες της οικονομίας και της κοινωνίας. Έμφαση θα δοθεί στην διάχυση της χρήσης και της αξιοποίησης των νέων τεχνολογιών στα προγράμματα όλων των βαθμίδων της εκπαίδευσης, καθώς και στην υποστήριξη των διδασκόντων, με στόχο την απόκτηση σύγχρονων γνώσεων και δεξιοτήτων. Βασική παράμετρος της στρατηγικής για την εκπαίδευση αποτελεί η ενίσχυση της εξωστρέφειας του εκπαιδευτικού συστήματος ώστε να αλληλοεπιδρά με την τοπική και την εθνική οικονομία και κοινωνία, καθώς και με τα εκπαιδευτικά συστήματα άλλων χωρών. Παράλληλα, η ενίσχυση των συμπράξεων με εταίρους και επαγγελματικές-επιχειρηματικές ενώσεις, των υπηρεσιών προσανατολισμού σκοπό έχει την ανάπτυξη ευέλικτων οδών μεταξύ των τομέων της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της εργασίας.

Η απασχόληση και η δια βίου μάθηση συνιστούν δύο άρρηκτα συνδεδεμένους πόλους ανάπτυξης των πολιτών και της χώρας συνολικά. Βασικό στόχο αποτελεί η αναβάθμιση των δεξιοτήτων του ενήλικου πληθυσμού με στόχο και τη διευκόλυνση της επαγγελματικής κινητικότητας. Προς την κατεύθυνση αυτή, οι ψηφιακές δεξιότητες, σύμφωνα τόσο με την ευρωπαϊκή όσο και με την εθνική ατζέντα, αποτελούν κύριο πεδίο επένδυσης, καθώς επίσης και οι «ήπιες» δεξιότητες που σχετίζονται με την επιχειρηματικότητα, την προσαρμοστικότητα και διαχείριση της αλλαγής. Προτεραιότητα αποτελεί η αναβάθμιση της ποιότητας των προγραμμάτων Επαγγελματικής Κατάρτισης, καθώς και ο εκσυγχρονισμός των αντίστοιχων δομών και θεσμών, η σύνδεση με την πιστοποίηση και απλούστευση των διαδικασιών, ώστε να εξασφαλίζεται ευελιξία στην είσοδο και τη συμμετοχή στα προγράμματα.

Η εξασφάλιση ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση και την κατάρτιση ανεξαρτήτως κοινωνικής ή οικονομικής προέλευσης και η άμβλυνση των εκπαιδευτικών ανισοτήτων αποτελεί στρατηγική επιλογή. Η προώθηση της ισότιμης πρόσβασης στην εκπαίδευση αφορά όλους. Ιδιαίτερη μέριμνα προβλέπεται για άτομα με αναπηρία, τους μετανάστες, τους πρόσφυγες και τους ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης και χαμηλών προσόντων. Σκοπός είναι η εξασφάλιση ίσων ευκαιριών για όλους από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, μέσω της γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση καθώς και την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση ενηλίκων, περιλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας.

Συνοπτικά, οι στόχοι σε τίτλους είναι οι εξής:

- Εφαρμογή της καθολικής σύγχρονης προσχολικής αγωγής,
- Υλοποίηση στρατηγικών για την ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων στην προοπτική δια βίου μάθησης,

³⁰ Ομάδα Στόχου Πολιτικής 4 (13/04/2020)

- Ισότιμη πρόσβαση για όλους,
- Ενίσχυση της εξωστρέφειας (Βελτίωση της σύνδεσης με την αγορά εργασίας, Διεθνοποίηση και κινητικότητα),
- Διάχυση νέων τεχνολογιών και ψηφιακές δεξιότητες καθώς και Διασφάλιση της ποιότητας - Διακυβέρνηση και στρατηγικός σχεδιασμός.

Προς συμπλήρωση.

2.4 Ειδική Προτεραιότητα Α - Απασχόληση των Νέων

Στην ΠΠ 2014-2020, η απασχόληση των νέων και ειδικότερα των νέων εκτός εκπαίδευσης, απασχόλησης και κατάρτισης (ΕΕΑΚ), αποτέλεσε διακριτό Άξονα Προτεραιότητας που συγχρηματοδοτήθηκε από την Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ), αποδεικνύοντας την ευαισθητοποίηση της ΕΕ και της χώρας στο θέμα αυτό. Στην ΠΠ 2021-2027, η ανάγκη να συνεχιστούν οι στοχευμένες πολιτικές προς την κατεύθυνση αυτή ορίζει τη διαμόρφωση της **Ειδικής Προτεραιότητας Α - Απασχόληση των Νέων**, η οποία θα περιλαμβάνει τον Ειδικό Στόχο **4.i.** και θα υλοποιηθεί για την κάλυψη της **ανάγκης (2)**.

Προς συμπλήρωση.

2.5 Ειδική Προτεραιότητα Β - Επισιτιστική Βοήθεια και Υλική Στέρηση

Για τη στήριξη των νοικοκυριών που διαβιούν σε κίνδυνο ακραίας φτώχειας, θα ενταχθεί στο Πρόγραμμα η **Ειδική Προτεραιότητα Β - Υλικές Στερήσεις**. Οι ενέργειες που υλοποιούνται στην ΠΠ 2014-2020 από το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Επισιτιστικής Βοήθειας και Υλικής Στέρησης (ΕΒΥΣ), το οποίο συγχρηματοδοτείται από το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους (ΤΕΒΑ) θα αποτελέσουν τη βάση για το σχεδιασμό των πράξεων της ΠΠ 2021-2027, και τη συνέχιση της παροχής επισιτιστικής και άλλης βασικής συνδρομής, καθώς και συνοδευτικών υπηρεσιών, διασφαλίζοντας, όπου είναι εφικτό, τη συμπληρωματικότητα κοινωνικού και προνοιακού χαρακτήρα.

Οι πράξεις που θα ενταχθούν συνδέονται άμεσα με τον Ειδικό Στόχο **4.xi** - Αντιμετώπιση υλικής στέρησης μέσω της τροφής ή/και βασική υλική βοήθεια στους απόρους, συμπεριλαμβανομένων των συνοδευτικών μέτρων και θα υλοποιηθούν για την κάλυψη της **ανάγκης (4)**.

Προς συμπλήρωση.

2.6 Προτεραιότητα IV - Τεχνική Βοήθεια

Η Τεχνική Βοήθεια και στην ΠΠ 2021-2027 θα αποτελέσει ξεχωριστή Προτεραιότητα και θα περιλαμβάνει τις πράξεις για την υποστήριξη της υλοποίησης του Προγράμματος.

Κατόπιν τούτων η προτεινόμενη διάρθρωση του Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2021-2027», παρουσιάζεται στον παρακάτω Πίνακα, όπου συνδέονται οι αναδυόμενες ανάγκες με τις Προτεραιότητες του Προγράμματος, τους Ειδικούς Στόχους του ΣΠ4 και ενδεικτικά τα Πεδία Παρέμβασης.

Πίνακας - Διάρθρωση του Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2021-2027»

Ανάγκες	Προτεραιότητες	Ειδικόί Στόχοι	Πεδία Παρέμβασης (Annex I CPR)
<p>Ανάγκη (1) Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός της θεσμικής ικανότητας των κοινωνικών εταίρων και των οργανώσεων της κοινωνίας πολιτών για την ουσιαστική συμμετοχή σε παρεμβάσεις εκπαίδευσης, απασχόλησης και κοινωνικής ένταξης, καθώς και αναβάθμιση των μηχανισμών της αγοράς εργασίας και των παρεχόμενων υπηρεσιών στους τομείς της κοινωνικής αλληλεγγύης, προστασίας και ένταξης και υγείας.</p>	<p>Προτεραιότητα I – Οριζόντιες/Συστημικές Παρεμβάσεις</p>	<p>4.ii Εκσυγχρονισμός των θεσμών της αγοράς εργασίας και των υπηρεσιών για την αξιολόγηση και την πρόβλεψη των αναγκών σε δεξιότητες και εξασφάλιση της έγκαιρης και εξατομικευμένης βοήθειας και στήριξη της προσαρμογής στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, των μεταβάσεων και της κινητικότητας.</p>	<p>102. Μέτρα για τον εκσυγχρονισμό και την ενίσχυση των θεσμών και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας, ώστε να εκτιμώνται και να προβλέπονται οι ανάγκες σε δεξιότητες, να εξασφαλίζεται η έγκαιρη και εξατομικευμένη βοήθεια 132. Βελτίωση της ικανότητας των αρχών του προγράμματος και των φορέων που συνδέονται με την υλοποίηση των Ταμείων.</p>
		<p>4.ix Ενίσχυση της ισότιμης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες· εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία· βελτίωση της προσβασιμότητας, της αποτελεσματικότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας περίθαλψης.</p>	<p><i>Λοιπές δράσεις οριζόντιου χαρακτήρα για την κοινωνική προστασία, την κοινωνική ένταξη, τη φτώχεια, την υγεία, κ.α.</i></p>
<p>Ανάγκη (2) Ενίσχυση των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης και αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση με έμφαση στις γυναίκες, τους μακροχρόνια ανέργους.</p>	<p>Προτεραιότητα II – Απασχόληση</p>	<p>4.i Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση όλων των ατόμων που αναζητούν εργασία, ιδίως των νέων, των μακροχρόνια ανέργων και των οικονομικά μη ενεργών ατόμων, προώθηση της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας.</p>	<p>97. Μέτρα για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση 98. Μέτρα για την προώθηση της πρόσβασης των μακροχρόνια ανέργων στην απασχόληση 100. Στήριξη της αυτοαπασχόλησης και της σύστασης επιχειρήσεων 101. Στήριξη της κοινωνικής οικονομίας και των κοινωνικών επιχειρήσεων</p>
		<p>4.ii Εκσυγχρονισμός των θεσμών της αγοράς εργασίας και των υπηρεσιών για την αξιολόγηση και την πρόβλεψη των αναγκών σε δεξιότητες και εξασφάλιση της έγκαιρης και εξατομικευμένης βοήθειας και στήριξη της προσαρμογής στις ανάγκες της αγοράς εργασίας, των μεταβάσεων και της κινητικότητας.</p>	<p>103. Στήριξη της προσαρμογής στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και των μεταβάσεων στην αγορά εργασίας 104. Στήριξη της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού</p>
		<p>4.iii Προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, βελτίωση της ισορροπίας της επαγγελματικής και της οικογενειακής ζωής, περιλαμβανομένης της πρόσβασης στην παιδική φροντίδα, προώθηση ενός υγιούς και κατάλληλα προσαρμοσμένου εργασιακού περιβάλλοντος για την αντιμετώπιση κινδύνων για την υγεία, προώθηση της προσαρμογής των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή και ενεργός και υγιής γήρανση.</p>	<p>105 Μέτρα για την προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και τη μείωση των διακρίσεων λόγω φύλου στην αγορά εργασίας 106 Μέτρα για την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης στην παιδική φροντίδα και στη φροντίδα εξαρτώμενων προσώπων.</p>
<p>Ανάγκη (3) Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων Εκπαίδευσης και Διά Βίου Μάθησης, με έμφαση στη διασύνδεση τους με την αγορά εργασίας.</p>	<p>Προτεραιότητα III – Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση</p>	<p>4.iv Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και της συνάφειας των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας με σκοπό τη στήριξη της απόκτησης βασικών δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών δεξιοτήτων.</p>	<p>108 Στήριξη για την ανάπτυξη ψηφιακών δεξιοτήτων 111 Στήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (εξαιρουμένων των υποδομών) 112 Στήριξη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών) 113 Στήριξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών)</p>
		<p>4.v Προώθηση της ίσης πρόσβασης και της ολοκλήρωσης ποιοτικής και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευσης και κατάρτισης, ιδίως για μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, μέσω της γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, έως την τριτοβάθμια εκπαίδευση καθώς και την εκπαίδευση και τη μάθηση ενηλίκων, περιλαμβανομένης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους.</p>	<p>115 Μέτρα για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της ενεργούς συμμετοχής στην κοινωνία 111 Στήριξη της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (εξαιρουμένων των υποδομών) 112 Στήριξη της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών) 113 Στήριξη της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (εξαιρουμένων των υποδομών) 114 Στήριξη της εκπαίδευσης ενηλίκων (εξαιρουμένων των υποδομών)</p>
		<p>4.vi Προώθηση της διά βίου μάθησης, ιδίως με ευκαιρίες για ευέλικτη αναβάθμιση των δεξιοτήτων και επανειδίκευση για όλους, λαμβάνοντας υπόψη τις ψηφιακές δεξιότητες, την καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και τις νέες απαιτήσεις για δεξιότητες με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, διευκολύνοντας τις μεταβάσεις στη σταδιοδρομία και προωθώντας την επαγγελματική κινητικότητα.</p>	<p>114 Στήριξη της εκπαίδευσης ενηλίκων (εξαιρουμένων των υποδομών) 115 Μέτρα για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της ενεργούς συμμετοχής στην κοινωνία</p>

Ανάγκες	Προτεραιότητες	Ειδικοί Στόχοι	Πεδία Παρέμβασης (Annex I CPR)
<p>Ανάγκη (2)</p> <p>Ενίσχυση των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης και αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών για τη βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση με έμφαση στους νέους.</p> <p>Ειδική στόχευση στους νέους.</p>	<p>Ειδική Προτεραιότητα Α – Απασχόληση των Νέων</p>	<p>4.i Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση όλων των ατόμων που αναζητούν εργασία, ιδίως των νέων και των μακροχρόνια ανέργων και των ανενεργών ατόμων, προώθηση της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας</p>	<p>99. Ειδική στήριξη για την απασχόληση και την κοινωνικοοικονομική ένταξη των νέων</p>
<p>Ανάγκη (4)</p> <p>Διασφάλιση της πρόσβασης σε βασικά αγαθά των νοικοκυριών που διαβιούν σε κίνδυνο ακραίας φτώχειας.</p>	<p>Ειδική Προτεραιότητα Β – Επισιτιστική Βοήθεια και Υλική Στέριση</p>	<p>4.xi Αντιμετώπιση της υλικής στέρησης με παροχή τροφίμων και/ή βασικής υλικής βοήθειας προς τους απόρους, συμπεριλαμβανομένων των συνοδευτικών μέτρων.</p>	<p>127. Αντιμετώπιση των υλικών στερήσεων με τη χορήγηση τροφίμων ή/και υλικής αρωγής σε απόρους, συμπεριλαμβανομένων των συνοδευτικών μέτρων.</p>
	<p>Προτεραιότητα IV – Τεχνική Βοήθεια</p>	<p>Τεχνική Βοήθεια</p>	<p>140. Πληροφόρηση και Επικοινωνία 141. Προετοιμασία, υλοποίηση, παρακολούθηση και έλεγχος 142. Αξιολόγηση και μελέτες, συλλογή δεδομένων 143. Ενίσχυση της ικανότητας των αρχών του κμ, των δικαιούχων και των οικείων εταίρων 132. Βελτίωση της ικανότητας των αρχών του προγράμματος και των φορέων που συνδέονται με την υλοποίηση των Ταμείων.</p>

2.7 Συνέργειες

Σύμφωνα με τη 2^η Εγκύκλιο για την προετοιμασία του σχεδιασμού των Προγραμμάτων 2021-2027, της ΕΥΣΣΑ :

«Στο πλαίσιο του **ΣΠ4** από το τομεακό Πρόγραμμα **Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού-Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση** θα υλοποιηθούν δράσεις που αφορούν την απασχόληση, την εκπαίδευση και τη δια βίου μάθηση. Ειδικά για την Επισιτιστική Βοήθεια και Υλική Στέρωση (ΕΒΥΣ) θα δημιουργηθεί ξεχωριστός άξονας προτεραιότητας στο Πρόγραμμα Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού-Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση.

Στα **Περιφερειακά Προγράμματα** από το **ΣΠ4** θα υλοποιηθούν από το ΕΤΠΑ έργα για την υγεία, την εκπαίδευση, την κοινωνική πρόνοια, και από το ΕΚΤ+ όλες οι δράσεις για τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό (τέως Θ.Σ.9) όπως και κατά την ΠΠ 2014-2020.

Στο πλαίσιο του **ΣΠ1**, οι δράσεις έξυπνης εξειδίκευσης, οι άμεσες ενισχύσεις προς ΜΜΕ και τα χρηματοδοτικά εργαλεία κατανέμονται κατά κύριο λόγο στο Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα – Επιχειρηματικότητα – Καινοτομία». Από το Πρόγραμμα αυτό, θα χρηματοδοτηθούν επίσης, δράσεις ΕΚΤ+ που αφορούν στις επιχειρήσεις, όπως χρηματοδοτήθηκαν και κατά την ΠΠ 2014-2020».

Συνδυαστικά, στο 1ο Σχέδιο της Συμφωνίας Εταιρικής Σχέσης (ΕΣΠΑ) 2021-2027, αναφέρεται ότι:

«Στόχος Πολιτικής 4

Οι δράσεις που προωθούν την παροχή ισότιμης πρόσβασης σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης και κατάρτισης εμπίπτουν στον ΣΠ4. Δράσεις που υποστηρίζουν την έρευνα και την ανάπτυξη των επιχειρήσεων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του ΣΠ1.

Κατά κανόνα οι πόροι για τον ΣΠ4 κατανέμονται:

Στα Περιφερειακά Προγράμματα προκειμένου να καλυφθούν :

- οι ανάγκες υποδομών για την αγορά εργασίας, την υγεία, την εκπαίδευση και δια βίου μάθηση, την κοινωνική πρόνοια και την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής ένταξης, αλλά και για τον τουρισμό και τον πολιτισμό στο πλαίσιο της συμβολής στην κοινωνικοοικονομική ανάκαμψη
- οι δράσεις καταπολέμησης της φτώχειας, της ενεργού και ισότιμης κοινωνικοοικονομικής ένταξης, της προώθησης της ισότητας και της ισότιμης πρόσβασης σε υπηρεσίες .

Σε Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, για τη χρηματοδότηση δράσεων σχετικά με την βελτίωση στην πρόσβαση στην απασχόληση όλων των ατόμων, τον εκσυγχρονισμό των θεσμών της αγοράς εργασίας, τη βελτίωση και ανάπτυξη των συστημάτων εκπαίδευσης, κατάρτισης και δια βίου μάθηση καθώς και με πιλοτικό/μεταρρυθμιστικό χαρακτήρα σε όλο το πεδίο εφαρμογής.»

Ωστόσο, όπως διατυπώνεται και στο αρχικό σχέδιο του Εθνικού Συμφώνου Εταιρικής Σχέσης (6/2020) και στα κείμενα της Ομάδας Στόχου Πολιτικής 4, οι επιλογές των Στόχων Πολιτικής αναμένονται να παρουσιάσουν, μεταξύ των άλλων, τις εξής συνέργειες:

2.7.1 Συνέργεια μεταξύ Τομεακών Προγραμμάτων

Συνέργεια με το Πρόγραμμα Ανταγωνιστικότητα-Επιχειρηματικότητα-Καινοτομία (ΕΠΑΝΕΚ) 2021-2027

Αναφορικά με τη συνέργεια/συμπληρωματικότητα του Προγράμματος ΑΝΑΔΕΔΒΜ 2021-2027 με το **ΕΠΑΝΕΚ 2021-2027**, κρίνεται σκόπιμο να προσδιοριστούν εγκαίρως οι τομείς παρέμβασης και οι διαφορετικοί τύποι δράσεων που θα χρηματοδοτηθούν από τα δύο Προγράμματα στο πλαίσιο του ΣΠ4/ΕΚΤ+.

Συγκεκριμένα, οι δράσεις ενίσχυσης της απασχόλησης, αναβάθμισης δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού καθώς και αυτές ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας εκτιμάται ότι πρέπει να σχεδιάζονται κατά το δυνατόν υπό εθνικού επιπέδου αναπτυξιακό στρατηγικό σχεδιασμό και συνδεδεμένο χρονοδιάγραμμα υλοποίησης, για τη μεγιστοποίηση του οφέλους από τους επενδύμενους πόρους (Κοινοτικούς και εθνικούς). Αυτή η συνθήκη θα μπορούσε να δώσει επιπλέον προστιθέμενη αξία στις παρεμβάσεις της επόμενης προγραμματικής περιόδου στο σύνολο του ΕΣΠΑ και των Προγραμμάτων. Προκειμένου να αποφευχθεί η επικάλυψη προτείνονται τα παρακάτω κριτήρια συνέργειας (ή διαχωρισμού):

Κριτήριο Συνέργειας 1 - Ομάδες Στόχου: όπως και στην τρέχουσα ΠΠ 2014-2020, οι ομάδες στόχου του πληθυσμού των πράξεων που υλοποιούνται από τα δύο Προγράμματα, θα συνεχίσουν να υφίστανται ως κριτήριο συνέργειας και στην ΠΠ 2021-2027 με τις πράξεις που απευθύνονται σε ανέργους να είναι υπό την αρμοδιότητα του Προγράμματος για την Απασχόληση και την Εκπαίδευση 2021-2027 και τις πράξεις που στοχεύουν στους εργαζομένους στο Πρόγραμμα ΕΠΑΝΕΚ 2021-2027.

Κριτήριο Συνέργειας 2 - Πράξεις Επιχειρηματικότητας: Στην τρέχουσα ΠΠ 2014-2020, οι πράξεις που αφορούν στην αύξηση της επιχειρηματικότητας εμπίπτουν στην αρμοδιότητα του ΕΠΑΝΕΚ. Για την ΠΠ 2017-2020 αναμένεται να διευκρινιστούν οι συνέργειες δράσεων επιχειρηματικότητας που θα χρηματοδοτηθούν μέσω ΕΚΤ, από το Πρόγραμμα για την Απασχόληση και την Εκπαίδευση 2021-2027 καθώς και από το ΕΠΑΝΕΚ 2021-2027, όσον αφορά νέους, ανέργους, γυναίκες, αγρότες και άλλους πληθυσμούς εκτός απασχόλησης

Κριτήριο Συνέργειας 3 - Πράξεις Πρακτικής Άσκησης φοιτητών. Στην ΠΠ 2014-2020 εντάχθηκαν στο ΕΠΑΝΕΚ με Ενδιάμεσο Φορέα Διαχείρισης την ΕΥΔ ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ, κατά παρέκκλιση της συνήθους πρακτικής, πράξεις Πρακτικής Άσκησης φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης καθώς και πράξεις Πρακτικής Άσκησης σπουδαστών Ακαδημιών Εμπορικού Ναυτικού (ΑΕΝ) επί πλοίου για την εκπλήρωση του Α' θαλάσσιου εκπαιδευτικού ταξιδιού τους με τις πράξεις αυτές να είναι διαχρονικά αντικείμενο του τομεακού ΕΠ για την Εκπαίδευση. Αναμένεται να διευκρινιστεί πως θα υλοποιηθούν οι πράξεις αυτές στην ΠΠ 2021-2027.

Συνέργεια με δράσεις του Στόχου Πολιτικής 1

Συμπληρωματικότητα αναμένεται να υπάρξει με τις δράσεις του **Στόχου Πολιτικής 1** στους τομείς της εκπαίδευσης και υγειονομικής περίθαλψης και φροντίδας. Πιο συγκεκριμένα, δράσεις που υποστηρίζουν την έξυπνη εξειδίκευση μέσω της διασύνδεσης της έρευνας και ανάπτυξης και των επιχειρηματικών αναγκών με την τριτοβάθμια εκπαίδευση και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Στόχου Πολιτικής 1 θα συνδυαστούν με δράσεις του Στόχου Πολιτικής 4 που σχετίζονται με την παροχή καθολικής και ισότιμης πρόσβασης σε ποιοτική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Κριτήριο Διαχωρισμού 1 – Πράξεις Έρευνας: Στην ΠΠ 2014-2020, από το ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ χρηματοδοτήθηκαν οι πράξεις που αφορούσαν τις υποτροφίες υποψηφίων διδασκόντων και μετα-διδασκόντων ερευνητών καθώς και δράσεις υποστήριξης των ερευνητών, με έμφαση στους νέους ερευνητές, μέσω της παροχής δυνατότητας υλοποίησης μικρών σε προϋπολογισμό ερευνητικών προτάσεων καθώς και δράσεις απόκτησης ακαδημαϊκής διδακτικής εμπειρίας σε νέους επιστήμονες με στόχο τη στήριξη των ωφελουμένων για την ενίσχυση του ακαδημαϊκού βιογραφικού και των ερευνητικών δεξιοτήτων τους προκειμένου να βελτιωθούν οι προοπτικές της ακαδημαϊκής / ερευνητικής καριέρας τους. Οι πράξεις που στόχευαν στην υλοποίηση της πολιτικής της έξυπνης εξειδίκευσης ήταν αρμοδιότητα του ΕΠΑνΕΚ.

Αναμένεται να τεθούν τα Κριτήρια Συνέργειας για τις πράξεις που αφορούν τα ανωτέρω προκειμένου να λειτουργήσει αποτελεσματικότερα η προβλεπόμενη συμπληρωματικότητα των επιλεγμένων πράξεων.

Συνέργεια με δράσεις του Στόχου Πολιτικής 5

Συνέργειες αναμένονται και με το **Στόχο Πολιτικής 5** ο οποίος υπό το πρίσμα της ολοκληρωμένης αστικής και εδαφικής ανάπτυξης θα περιλαμβάνει ολοκληρωμένες παρεμβάσεις για τη διασφάλιση της κοινωνικής αλληλεγγύης και την αντιμετώπιση της κοινωνικής ένταξης των περιθωριοποιημένων ατόμων σε υποβαθμισμένες αστικές, αγροτικές και παράκτιες περιοχές. Οι δράσεις αυτές θα είναι ευθυγραμμισμένες και συμπληρωματικές με αντίστοιχες δράσεις του Στόχου Πολιτικής 4 που θα υλοποιούνται σε εθνικό επίπεδο.

2.7.2 Συνέργεια μεταξύ Τομεακών και Περιφερειακών Προγραμμάτων

Οι δράσεις που θα αναλάβουν τα ΠΕΠ στην προγραμματική περίοδο 2021-2027 και αφορούν τους τομείς της Απασχόλησης και της Εκπαίδευσης, σύμφωνα με τα στρατηγικά κείμενα των Υπουργείων, εστιάζονται κυρίως στην ενίσχυση των σχετικών υποδομών και άλλων δράσεων που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ).

Σε σχέση με το Πρόγραμμα ΑΝΑΔΕΔΒΜ 2021-2027, οι δράσεις εμφανίζονται συμπληρωματικές και απαραίτητες σε πολλές περιπτώσεις προκειμένου να υλοποιηθούν δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΚΤ+.

Επιπλέον, είναι σημαντικό να εντοπιστούν και να περιγραφούν οι συνέργειες ανάμεσα στα **τομεακά και περιφερειακά προγράμματα** που θα εξυπηρετούν τις επιλογές πολιτικής του Στόχου 4, προκειμένου να υλοποιηθεί αποτελεσματικά η επιλεχθείσα αναπτυξιακή στρατηγική μέσω συνεργειών και συμπληρωματικότητας. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι οι δράσεις υποδομών για την κοινωνική ένταξη, την υγεία και την καταπολέμηση της φτώχειας του Στόχου Πολιτικής 4, θα υποστηριχθούν στο μεγαλύτερο μέρος τους από τα ΠΕΠ.

2.7.3 Συνέργεια με άλλα (Διαρθρωτικά κ.α.) Ταμεία³¹

Σε ότι αφορά την συμπληρωματικότητα και τις συνέργειες μεταξύ των Ταμείων του ΕΣΠΑ, βασική και κύρια συμπληρωματικότητα εντοπίζεται μεταξύ του **ΕΚΤ+** και του **ΕΤΠΑ**, ιδιαίτερα στις επιλογές πολιτικής που αφορούν στην φτώχεια, την υγεία και την εκπαίδευση. Η χρηματοδότηση δράσεων σε υποδομές από το ΕΤΠΑ, θα λειτουργεί συμπληρωματικά με τις κύριες δράσεις του στόχου πολιτικής 4, που θα χρηματοδοτηθούν από το ΕΚΤ.

Δράσεις σχετικές με την επανακατάρτιση (reskilling), καθώς και με την επιστροφή στην αγορά εργασίας προβλέπονται και από το **Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ-JTF)**. Η συνεργασία του JTF με το Στόχο Πολιτικής 4 θα καθοριστεί περαιτέρω, προσδιορίζοντας την εμβέλεια των παρεμβάσεων του πρώτου για την άμβλυνση των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της μετάβασης στις περιφέρειες που πλήττονται περισσότερο.

Οι επιλογές πολιτικής που αφορούν την εκπαίδευση και ειδικότερα την τριτοβάθμια εκπαίδευση και την διάδοση καινοτόμων προγραμμάτων σπουδών θα πρέπει να συνδυαστούν με τις προτεραιότητες και τα προγράμματα του **Horizon 2020** ώστε να αξιοποιηθούν τυχόν συνέργειες και συμπληρωματικότητα των δύο πηγών χρηματοδότησης για τα πανεπιστημιακά ιδρύματα.

Το ΕΚΤ+ και το **Ευρωπαϊκό Ταμείο για την Παγκοσμιοποίηση (ΕΤΠ)** θα συνεχίσουν να αλληλοσυμπληρώνονται, καθώς το ΕΚΤ+ θα συνεχίσει να στηρίζει τα μέτρα που λαμβάνονται σε προηγούμενα στάδια και προληπτικά, ενώ το ΕΤΠ θα παραμείνει ένα ταμείο αντίδρασης σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης εκτός του ΠΔΠ.

Συμπληρωματικότητα αναμένεται και ανάμεσα στο ΕΚΤ+ και το πρόγραμμα **Erasmus** κρίνοντας απαραίτητη την ανάπτυξη συνεργειών προκειμένου να συνδυαστούν δράσεις που θα στοχεύουν στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων, στη βελτίωση των ψηφιακών δεξιοτήτων καθώς και την ενίσχυση της ποιότητας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

Η συμπληρωματικότητα με το Ταμείο Ασύλου Μετανάστευσης (**TAME-AMF**) θα πρέπει να ληφθεί υπόψη στις δράσεις που αφορούν μετανάστες και πρόσφυγες. Στόχος είναι να αποφευχθούν επικαλύψεις με διάκριση της χρηματοδότησης από το ΕΚΤ+ και το ΕΤΠΑ κυρίως δράσεων ένταξης και της χρηματοδότησης από το TAME κυρίως δράσεων υποδοχής μεταναστών και προσφύγων.

Δράσεις που στοχεύουν στην ενίσχυση ψηφιακών δεξιοτήτων για την ανάπτυξη τεχνολογιών αιχμής υπό το πλαίσιο του προγράμματος **Digital Europe** είναι επίσης σκόπιμο να συνδυαστούν και να λειτουργήσουν συμπληρωματικά με δράσεις του Στόχου Πολιτικής 4, προκειμένου να καταστεί εφικτή η δημιουργία συνεργειών μέσω ανάπτυξης συνεργασιών (ερευνητικά κέντρα ή ιδιωτικές επιχειρήσεις) και η κλιμάκωση τους σε εθνικό/τοπικό επίπεδο.

Επιπλέον, αναμένεται συμπληρωματικότητα ανάμεσα στο Στόχο Πολιτικής 4 και το **Health Programme**, συνδυάζοντας δράσεις που θα επικεντρώνονται στη βελτίωση της βιωσιμότητας και της αποτελεσματικότητας των συστημάτων υγείας. Στο ίδιο πλαίσιο, συμπληρωματικότητα αναμένεται και με το σκέλος **EaSI** μέσω συνδυασμού δράσεων που στοχεύουν στην ενίσχυση της απασχόλησης και της κοινωνικής καινοτομίας.

³¹ Ομάδα Χάραξης Στόχου Πολιτικής 4 (14/04/2020)

Επιπροσθέτως, κρίνεται απαραίτητο να εντοπιστούν συνέργειες μεταξύ δράσεων του Στόχου Πολιτικής 4 και του **Προγράμματος Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων (SRSP)**, προκειμένου να αξιοποιηθούν στο μέγιστο βαθμό παρεμβάσεις που δύναται να προκύψουν από δράσεις υλοποίησης μεταρρυθμίσεων, συμπεριλαμβανομένων οριζόντιων μεταρρυθμίσεων της δημόσιας διοίκησης.

Συνέργειες αναμένονται και με το **Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ)** το οποίο θα συνεχίσει να στηρίζει την κοινωνική ένταξη, τη μείωση της φτώχειας και την οικονομική ανάπτυξη στις αγροτικές περιοχές. Στο πλαίσιο αυτό κρίνεται απαραίτητο να συνδυαστούν οι δράσεις του Στόχου Πολιτικής 4 με δράσεις του ΕΓΤΑΑ που δύναται να αφορούν τη στήριξη νέων αγροτικών επιχειρήσεων, την ενίσχυση δεξιοτήτων, την εγκατάσταση των νέων γεωργών και την ενίσχυση των γεωργο-περιβαλλοντο-κλιματικών μέτρων, την ανάπτυξη των Πράσινων Επαγγελματιών και την εκπαίδευση και κατάρτιση σε αυτά.

Τέλος, συμπληρωματικότητα αναμένεται να υπάρξει με παρεμβάσεις του **Ευρωπαϊκού Ταμείου Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑΑ)** που στοχεύουν στη στήριξη της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής και της Γαλάζια Οικονομίας μέσω δράσεων ανάπτυξης νέων δεξιοτήτων και βελτίωσης συνθηκών εργασίας καθώς και την ανάδειξη των Γαλάζιων Επαγγελματιών και την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση σε αυτά.

3. Σχέδιο Χρηματοδότησης

Αναμένεται ο τροποποιημένος πίνακας του Παραρτήματος V του σχεδίου του Κανονισμού Κοινών Διατάξεων 2021-2027.

4. Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι του Προγράμματος

Λαμβάνοντας υπόψη τα διδάγματα της προγραμματικής περιόδου 2014-2020, για κάθε Ειδικό Στόχο της ΠΠ 2021-2027 έχουν οριστεί οι προϋποθέσεις για την επιτυχή και αποτελεσματική επίτευξη τους.

Οι προϋποθέσεις αυτές αποτελούν τους Αναγκαίους (Πρόσφορους) Όρους και η εκπλήρωσή τους συνδέεται με την εισροή των κοινοτικών πόρων στη χώρα. Έργα που σχετίζονται με Αναγκαίους Όρους μπορούν να υλοποιούνται, αλλά θα καλύπτονται με εθνικούς πόρους μέχρι να ικανοποιηθούν επίσημα οι απαιτήσεις που περιγράφονται στα σχετικά κριτήρια εκπλήρωσης. Η εκπλήρωση κάθε αναγκαίου πρόσφορου όρου πρέπει να είναι σωρευτική για τα επιμέρους κριτήρια του, δηλαδή εάν δεν εκπληρώνεται ένα κριτήριο ενός αναγκαίου όρου, αυτός συνεχίζει να θεωρείται μη εκπληρωμένος.

Η αξιολόγηση της εκπλήρωσης ενός εκπληρωμένου αναγκαίου πρόσφορου όρου ενδέχεται να «ανοίξει» εκ νέου κατά την διάρκεια υλοποίησης των Προγραμμάτων αν υπάρξουν σημαντικές αλλαγές που μπορεί να επηρεάσουν την εκπλήρωση των απαιτήσεων π.χ. αλλαγή πολιτικής. Επίσης (θα) συνδέεται με την ικανοποίηση των συστάσεων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

Για το Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού, Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση 2021-2027», οι Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι που συνδέονται με τους Ειδικούς Στόχους του Προγράμματος καθώς και τα επιμέρους Κριτήρια πλήρωσής τους παρουσιάζονται στον παρακάτω Πίνακα 1 - Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι / Κριτήρια Πλήρωσής τους / Στρατηγικό και Επιχειρησιακό Πλαίσιο. Ως προς την πλήρωση των ΑΟ, η αρμόδια για την παρακολούθηση και την υποστήριξη των Φορέων στην ολοκλήρωση των απαιτούμενων ενεργειών είναι η Ειδική Υπηρεσία Στρατηγικής, Σχεδιασμού και Αξιολόγησης της Εθνικής Αρχής Συντονισμού.

Τα στρατηγικά σχέδια που συνδέονται με τους ΑΟ θα αποτελέσουν την αφετηρία αξιολόγησης εκπλήρωσης των ΑΟ αλλά θα αποτελέσουν και κριτήρια επιλογής των πράξεων της ΠΠ 2021-2027 από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Προγράμματος³², καθώς οι δράσεις του κάθε τομέα θα απορρέουν και θα εξυπηρετούν την στοχοθεσία του στρατηγικού σχεδίου του.

Προς συμπλήρωση.

³² 2η Εγκύκλιος για την προετοιμασία του σχεδιασμού των Προγραμμάτων 2021-2027, Κεφ.5.5 Αναγκαίοι (Πρόσφοροι) Όροι (σελ.38)

Πίνακας 1 - Αναγκαίοι Πρόσφοροι Όροι ανά Ειδικό Στόχο / Κριτήρια Πλήρωσής τους / Στρατηγικό και Επιχειρησιακό Πλαίσιο

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	Αναγκαίος Πρόσφορος Όρος / Κριτήρια Πλήρωσης (Annex IV CPR)	Στρατηγικό και Επιχειρησιακό Πλαίσιο (2η Εγκύκλιος)
<p>4.i Βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση όλων των ατόμων που αναζητούν εργασία, ιδίως των νέων και των μακροχρόνια ανέργων και των ανενεργών ατόμων, προώθηση της αυτοαπασχόλησης και της κοινωνικής οικονομίας</p> <p>4.ii Εκσυγχρονισμός των θεσμών και των υπηρεσιών της αγοράς εργασίας για την αξιολόγηση και την πρόβλεψη των αναγκών δεξιοτήτων και διασφάλιση της έγκαιρης και εξατομικευμένης βοήθειας και υποστήριξη για να ταιριάζουν στην αγορά εργασίας, μεταβάσεις και την κινητικότητα</p>	<p>4.1 Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ρυθμίσεις για τη διενέργεια κατάρτισης προφίλ των ατόμων που ζητούν εργασία και την εκτίμηση των αναγκών τους, μεταξύ των άλλων και για επιχειρηματικές διαδρομές 2. Πληροφορίες σχετικά με τις νέες θέσεις εργασίας και τις ευκαιρίες απασχόλησης, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της αγοράς εργασίας 3. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η εφαρμογή, η παρακολούθηση και η επανεξέταση του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη 4. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας 5. Παρεμβάσεις για την απασχόληση των νέων, τεκμηριωμένες και στοχοθετημένες διαδρομές για τους νέους που βρίσκονται εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, οι οποίες περιλαμβάνουν μέτρα προσέγγισης και βασίζονται σε απαιτήσιες ποιότητας, λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων για ποιοτικά προγράμματα μαθητείας και πρακτικής άσκησης, στο πλαίσιο εφαρμογής των προγραμμάτων εγγυήσεων για τη νεολαία 	<p>4.1 Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για τις ενεργητικές πολιτικές για την αγορά εργασίας</p> <p>Στρατηγικό Πλαίσιο για τον Ανασχεδιασμό των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης</p> <p>Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας</p> <p>Εκσυγχρονισμός του ΟΑΕΔ - Επανασχεδιασμός Επιχειρησιακού Μοντέλου</p> <p>Εθνική Στρατηγική για την Επαγγελματική Εκπαίδευσης και Κατάρτιση και της Μαθητείας</p> <p>Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο για την Αναβάθμιση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης και της Μαθητείας</p> <p>Γενικές Κατευθυντήριες Γραμμές για το σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης (ΣΕΚ) ανέργων στο πλαίσιο συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ δράσεων</p> <p>Σχέδιο Δράσης αναφορικά με την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων Κατάρτισης</p> <p>Σχέδιο Δράσης της Εγγύησης για τη Νεολαία (Αναθεώρηση του Σχεδίου Δράσης για τα έτη 2018-2020)</p>
<p>4.iii Προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας, καλύτερη ισορροπία επαγγελματικής/προσωπικής ζωής συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε υπηρεσίες παιδικής μέριμνας, ένα υγιές και καλά προσαρμοσμένο περιβάλλον εργασίας με αντιμετώπιση των κινδύνων για την υγεία, την προσαρμογή των εργαζομένων, των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών στην αλλαγή, και την ενεργό και υγιή γήρανση</p>	<p>4.2 Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Τεκμηριωμένο προσδιορισμό των προκλήσεων για την ισότητα των φύλων 2. Μέτρα για την αντιμετώπιση των διαφορών μεταξύ των φύλων ως προς την απασχόληση, τις αμοιβές και τις συντάξεις, και την προώθηση της ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, μεταξύ άλλων μέσω της βελτίωσης της πρόσβασης σε προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, με στόχους 3. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση του στρατηγικού πλαισίου πολιτικής και των μεθόδων συλλογής δεδομένων 4. Ρυθμίσεις ώστε να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός, η εφαρμογή, η παρακολούθηση και η επανεξέταση του διενεργούνται σε στενή συνεργασία με τους φορείς ισότητας, τους κοινωνικούς εταίρους και τις σχετικές οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών 	<p>4.2 Εθνικό στρατηγικό πλαίσιο για την ισότητα των φύλων</p> <p>Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2016-2020</p>

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ	Αναγκαίος Πρόσφορος Όρος / Κριτήρια Πλήρωσης (Annex IV CPR)	Στρατηγικό και Επιχειρησιακό Πλαίσιο (2η Εγκύκλιος)
4.iv Βελτίωση της ποιότητας, της αποτελεσματικότητας και της σχέσης της αγοράς εργασίας με τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, υποστήριξη απόκτησης βασικών δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών δεξιοτήτων	4.3 Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα	4.3 Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για το σύστημα εκπαίδευσης και κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα
4.v Προώθηση της ίσης πρόσβασης και ολοκλήρωσης της, ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, από την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα μέσω της γενικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, καθώς και για την τριτοβάθμια εκπαίδευση, καθώς και την εκπαίδευση ενηλίκων και τη μάθηση, συμπ/νης της διευκόλυνσης της μαθησιακής κινητικότητας για όλους.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Τεκμηριωμένα συστήματα πρόβλεψης των αναγκών σε δεξιότητες, καθώς και μηχανισμούς παρακολούθησης των αποφοίτων και υπηρεσίες ποιοτικής και αποτελεσματικής καθοδήγησης για εκπαιδευόμενους κάθε ηλικίας 2. Μέτρα για τη διασφάλιση της ισότιμης πρόσβασης και της συμμετοχής σε ποιοτική, συναφή και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση και κατάρτιση και της ολοκλήρωσής της, καθώς και της απόκτησης βασικών ικανοτήτων σε όλα τα επίπεδα, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης 3. Μηχανισμός συντονισμού σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης και κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, και σαφή ανάθεση αρμοδιοτήτων μεταξύ των σχετικών εθνικών και/ή περιφερειακών φορέων 4. Ρυθμίσεις για την παρακολούθηση, την αξιολόγηση και την επανεξέταση του στρατηγικού πλαισίου πολιτικής 	<p>Στρατηγικό Σχέδιο πολιτικής για τη μείωση της Πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου</p> <p>Μηχανισμός Διάγνωσης Αναγκών της Αγοράς Εργασίας</p> <p>Στρατηγική της Ανώτατης Εκπαίδευσης στην Ελλάδα</p> <p>Εθνικό Πλαίσιο για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στη Διά Βίου Μάθηση</p> <p>Γενικές Κατευθυντήριες Γραμμές για το σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΣΕΚ) ανέργων στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ δράσεων</p>
4.vi Προώθηση της δια βίου μάθησης, κυρίως ευέλικτη αναβάθμιση των δεξιοτήτων και ευκαιρίες επανακατάρτισης για όλους, λαμβάνοντας υπόψη τις ψηφιακές δεξιότητες, καλύτερη πρόβλεψη των αλλαγών και των νέων απαιτήσεων δεξιοτήτων με βάση τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, της διευκόλυνσης της μετάβασης της σταδιοδρομίας και την προώθηση της επαγγελματικής κινητικότητας	<ol style="list-style-type: none"> 5. Μέτρα που στοχεύουν σε ενήλικες χαμηλής ειδίκευσης και χαμηλών προσόντων και σε άτομα με μειονεκτικό κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον και διαδρομές αναβάθμισης των δεξιοτήτων 6. Μέτρα για τη στήριξη των εκπαιδευτικών, των εκπαιδευτών και του ακαδημαϊκού προσωπικού όσον αφορά τις κατάλληλες μεθόδους μάθησης, την αξιολόγηση και την επικύρωση των βασικών ικανοτήτων 7. Μέτρα για την προώθηση της κινητικότητας των εκπαιδευόμενων και του προσωπικού και της διακρατικής συνεργασίας των παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης, μεταξύ άλλων μέσω της αναγνώρισης των μαθησιακών αποτελεσμάτων και των προσόντων 	<p>Σχέδιο Δράσης αναφορικά με την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων Προγραμμάτων Κατάρτισης</p> <p>Γενικές Κατευθυντήριες Γραμμές για το σχεδιασμό και την υλοποίηση προγραμμάτων Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΣΕΚ) ανέργων στο πλαίσιο των συγχρηματοδοτούμενων από το ΕΚΤ δράσεων</p> <p>Εθνικό Σύστημα Διαρκούς Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών (ΕΣΔΕΕ)</p> <p>Εθνικό Πλαίσιο (αντιστοίχισης) Προσόντων</p>
4.ix Ενίσχυση της ίσης και έγκαιρης πρόσβασης σε ποιοτικές, βιώσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες, εκσυγχρονισμός των συστημάτων κοινωνικής προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης της πρόσβασης στην κοινωνική προστασία, βελτίωση της προσβασιμότητας και της ανθεκτικότητας των συστημάτων υγειονομικής περίθαλψης και των υπηρεσιών μακροχρόνιας φροντίδας	4.6 Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη	4.6 Στρατηγικό πλαίσιο πολιτικής για την υγεία και τη μακροχρόνια περίθαλψη
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Χαρτογράφηση των αναγκών στους τομείς της υγείας και της μακροχρόνιας περίθαλψης, μεταξύ άλλων σε ό,τι αφορά το ιατρικό προσωπικό, με σκοπό τη διασφάλιση βιώσιμων και συντονισμένων μέτρων. 2. Μέτρα για τη διασφάλιση της αποδοτικότητας, της βιωσιμότητας, της προσβασιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των υπηρεσιών υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης, τα οποία μεταξύ άλλων εστιάζουν ειδικά σε άτομα που είναι αποκλεισμένα από τα συστήματα υγείας και μακροχρόνιας περίθαλψης. 3. Μέτρα για την προώθηση των υπηρεσιών σε επίπεδο τοπικής κοινότητας, όπου περιλαμβάνονται η πρόληψη και η πρωτοβάθμια περίθαλψη, καθώς και οι υπηρεσίες κατ' οίκον περίθαλψης 	<p>Εθνική Στρατηγική Υγείας</p>
4.xi Αντιμετώπιση υλικής στέρησης μέσω της τροφής ή/και βασική υλική βοήθεια στους απόρους, συμπεριλαμβανομένων των συνοδευτικών μέτρων.	<p>Δεν τίθενται ΑΠΟ</p>	<p>Δεν απαιτείται</p>

5. Αρχές του Προγράμματος

Προς συμπλήρωση.

6. Εταιρική Σχέση

Στο πλαίσιο της προετοιμασίας σχεδιασμού του Προγράμματος, υιοθετήθηκαν οι αρχές της διαδικασίας διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους και την κοινωνία των πολιτών³³, καθώς και οι αρχές της συμμετοχικότητας, αξιοποιήθηκαν τα πορίσματα και τα συμπεράσματα των αξιολογήσεων που διενήργησε η ΕΥΔ ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ και άλλοι διεθνείς και εγχώριοι φορείς τόσο στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης και των αναπτυξιακών αναγκών των τομέων της απασχόλησης και της εκπαίδευσης όσο και στον σχεδιασμό των κατάλληλων παρεμβάσεων/δράσεων.

Με βάση την 1η εγκύκλιο του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων (06/06/2019), η ΕΥΔ ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ συγκρότησε την Ομάδα Σχεδιασμού του Προγράμματος (ΟΣΠ) για την Απασχόληση και την Εκπαίδευση 2021-2027, συμπεριλαμβάνοντας το όσο δυνατό περισσότερους εκπροσώπους των βασικών τομέων που εκπροσωπεί, συνεργαζόμενων αλλά και εν δυνάμει συσχετιζόμενους.

Στη συνέχεια, και αμέσως μετά την σύσταση και συγκρότησης της ΟΣΠ, η ΕΥΔ ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ κάλεσε τα μέλη της, να υποβάλουν τις προτάσεις στρατηγικής των Φορέων που εκπροσωπούν προκειμένου να ξεκινήσει η κατάρτιση του Προγράμματος. Η ΕΥΔ, έθεσε το πλαίσιο σχεδιασμού του Προγράμματος, σύμφωνα με τις συστάσεις, και το οποίο βασίζεται στον εντοπισμό των πραγματικών αναγκών της Ελληνικής οικονομίας, στη διαμόρφωση από τα Υπουργεία των σχετικών πολιτικών για την κάλυψη των αναγκών αυτών και στη συνέχεια την αντιστοίχιση των πολιτικών με τους Ειδικούς Στόχους που έχουν τεθεί από το ΕΚΤ+ για την ΠΠ 2021-2027 και τα προτεινόμενα από την ΕΕ πεδία παρέμβασης κάθε Ειδικού Στόχου.

Καθ' όλη τη διάρκεια κατάρτισης του Προγράμματος, η διαβούλευση με επιτελικούς φορείς και βασικούς δικαιούχους θα αποτελέσει σημαντικό εργαλείο σχεδιασμού.

Επιπλέον, το παρόν Σχέδιο του Συνοπτικού Κειμένου Προγράμματος, που συνέταξε η ΟΣΠ, θα τεθεί σε κοινή διαβούλευση μέσω ανάρτησης του στην ιστοσελίδα του ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ, του ΕΣΠΑ, προκειμένου να επικοινωνηθεί στο μεγαλύτερο δυνατό αριθμό φορέων, ΜΚΟ, τοπικούς αναπτυξιακούς φορείς, περιβαλλοντικούς φορείς, κοινωνικούς εταίρους, εκπαιδευτικά ιδρύματα, εκπροσώπους του επιχειρηματικού τομέα, συνδέσμους – ενώσεις φορέων, ερευνητικούς φορείς, και εν τέλει στο ευρύ κοινό.

Από τη διαβούλευση αυτή αναμένεται να συλλεχθούν στοιχεία και παρατηρήσεις ως προς ορθό τον εντοπισμό των αναγκών που καλείται να καλύψει το Πρόγραμμα, τη σωστή στόχευση σε ομάδες στόχου και φορείς. Επιπλέον, αναμένονται οι παρατηρήσεις και οι προτάσεις των ανταποκρινόμενων στην διαβούλευση ως προς την βέλτιστη υλοποίηση του Προγράμματος τόσο ως προς τη διαχείρισή του όσο και ως προς την ευρύτητα και τη στόχευση που περιγράφονται.

³³ Ο όρος κοινωνία των πολιτών αφορά τους πέντε θεσμικούς κοινωνικούς εταίρους (ΓΣΕΕ, ΓΣΕΒΕΕ, ΕΣΕΕ, ΣΕΒ, ΣΕΤΕ, τόσο στους φορείς καθώς και στα ερευνητικά και επιστημονικά ινστιτούτα αυτών) αλλά και σε όλους τους φορείς και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, όπως την ΕΣΑμεΑ. Η ενεργός συμμετοχή παραπέμπει τόσο στη διαβούλευση (με θεσμοθετημένο ή μη ρόλο) κατά το σχεδιασμό, όσο και στην υλοποίηση παρεμβάσεων μέσα από το ρόλο του δικαιούχου ή / και του συμπράττοντα φορέα (Ομάδα Στόχου Πολιτικής (ΟΣΠ) 4, "Αιτιολόγηση της επιλογής Στόχων Πολιτικής με τεκμηρίωση"

Εκτός του αρχικού σταδίου σχεδιασμού του Προγράμματος, η συμμετοχή των θεσμικών και κοινωνικών εταίρων αναμένεται να παραμείνει ενεργή και σημαντική και κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Προγράμματος.

7. Επικοινωνία και Προβολή

Η ΕΥΔ ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ θα καταρτίσει το σχετικό πρόγραμμα για την Επικοινωνία και Προβολή του Προγράμματος σύμφωνα με τις υποδείξεις και τις οδηγίες που θα δοθούν.

Προς συμπλήρωση.

8. Χρήση μοναδιαίων δαπανών, εφάπαξ ποσών, κατ' αποκοπή συντελεστών και χρηματοδότησης που δεν συνδέονται με δαπάνες.

Η ΕΥΔ ΕΠ ΑΝΑΔΕΔΒΜ, θα διερευνήσει τις δυνατότητες και θα συντάξει σχετικό πίνακα των πράξεων που δύναται να χρησιμοποιήσουν τις προτεινόμενες μεθόδους χρηματοδότησης.

Προς συμπλήρωση.